

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cales Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felkísérő szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. Szeptember 24.
VIII. évfolyam, 252. szám.

Vasárnap

Armand Calinescu miniszterelnök holttestét az Ateneul diszcsarnoká- ban ravatalozták fel

A romániai belső rend parancsnokát, mint a nemzet halottját nagy gyászpompával temetik el vasárnap — Részvétáviratok tömegét kapja a miniszterelnökség és a mélyen lesújtott özvegy külföldről és belsőldről is

Háromnapos hivatalos gyászt rendeltek el a miniszterelnök tragikus halála miatt

(BUCURESTI.) (Rador.) Az egész főváros az őszinte és mély gyász képét mutatja Armand Calinescu miniszterelnök tragikus és korai halála miatt. Az összes épületeket és közlekedési eszközöket, még a villamoskocsikat is gyászfátyollal vonták be. A gyalogjárók tömegesen vonulnak Cotroceni felé, az orvgyilkosság áldozatául esett miniszter lakása felé. A gyilkosság színhelyén beláthatatlan embertömeg hullámozik le és alá. Rendkívül erős csendőrkordon tartja fenn a rendet azon a helyen, ahol a miniszterelnök gyilkosait a statáriális bíróság ítélete alapján kivégezték.

RÉSZVÉTTÁVIRATOK ÖZÖNE

Az ország minden részéből és a külföldről is a részvétáviratok egész özöne érkezik a miniszterelnökségre, a külügyminisztériumhoz és Armand Calinescu özvegyének.

A külföldi államfők, illetve kormány elnökök közül elsőnek gróf Teleki Pál, Magyarország miniszterelnöke sietett kifejezni részvétét a következő tartalmu táviratban:

„Armand Calinescu, Románia miniszterelnökének tragikus halála felett sietek excellenciádnak legőszintébb részvétemet kifejezni, egyben pedig tolmácsolom a magyar királyi kormány összes tagjainak mély megilletődését.”

Czvetkovics, Jugoszlávia miniszterelnöke és több más külföldi politikai előkelőség is részvétáviratot küldött, amelyekben őszinte részvétüknek és mély megdöbbenésüknek adnak kifejezést Armand Calinescu tragikus halála felett.

Gróf Bánffy Miklós a Romániai Magyar Népkegyesség elnöke szintén üdvözlő táviratot küldött, amely a következőket tartalmazza:

Argeseanu tábornok, miniszterelnök ur excellenciájának. Bucuresti.

Mélyen megrendülve attól a szörnyű büntettől, amely Armand Calinescu miniszterelnök ur életét kioltotta, Öfelsége kormányának legmélyebb részvétünkkel fejezzük ki annál is inkább, mivel az elhunyt nagy államférfiu a kisebbségi kérdés méltányos megoldásának kezdeményezője volt. Bánffy Miklós, a Romániai Magyar Népkegyesség elnöke.

A GYÁSZ MEGINDÍTÓ JELEI

(BUCURESTI.) (Rador.) A meggyilkolt Armand Calinescu miniszterelnök

holttestét a Regina Maria kórházba szállították, ahol katonaoorvosok felboncolták dr. Minovici egyetemi tanár, törvényszéki orvos pedig elkészítette a tragikus végetért kormányelnök halotti maszkját. Bebalzsamozás után a holttestet a Nemzeti Ujjászületés Frontjának fehér diszgyenruhájába öltöztették és Nicodim, Románia metropolitájára gyásztisztviszteletet tartott a clerus számos tagjának részvételével. Azután a halottat füvegkoporsóba helyezték el.

A koporsót a kormány tagjai: Victor Antonescu, Gafencu külügyminiszter, Ghelmegeanu és Marinescu miniszterek helyezték el a gyászkocsira. Annak ellenére, hogy a gyászmenet elindulásakor a fővárosban sűrű eső esett, hatalmas gyászoló közönség levett kalappal és néma csöndben kísérte a gyászkocsit könnyező szemekkel, ily módon adva kifejezést őszinte részvételének és fájdalmának a tragikus halál fölött. A

gyászkocsit Armand Calinescu fiatal fia, Bărbu Calinescu gyalog kísérte, a Calinescu-család többi tagjaival, akik között ott voltak Radu Lobei és Grecescu kapitány is. Őket követte II. Károly király Öfelségének képviselője, a királyi udvar marsallja, továbbá a kormány tagjai, Argeseanu tábornokkal, az új miniszterelnökkel az élükön. Majd mély gyászban Calinescu özvegye. Diszszád, amelynek tagjai karjukon gyászszalagot viseltek, zárta be a gyászmenetet. Az Ateneul diszcsarnokának bejáratánál levett fővel Mironescu és Argetoianu királyi tanácsosok, Dombrowschi, Bukarest főpolgármestere, a Nemzeti Ujjászületés Frontja központi igazgatóságának tagjai és a képviselők küldöttsége várták a koporsót, amelyet újól a kormány tagjai vettek le a gyászkocsiról és ők, valamint a Mihail Viteazul-rend tagjai vitték a ravatalra.

A ravatal

A koporsót a kormány összes tagjai, a papság és a gyászoló közönség végeláthatatlan tömege kísérte. Miután a koporsót az Ateneul diszcsarnokában elhelyezték, gyásztisztviszteletet tartottak. Délután a főváros lakosságának ezrei vonultak el Armand Calinescu felravatalozott koporsója előtt, hogy bucsút vegyenek a kormányfőtől, aki az ország és a nemzet érdekében kifejtett tevékenységének áldozata lett.

VALÓSÁGOS ZARÁNDOKLÁS

A Mihail Viteazul-rend tagjainak jelenlétében a testőrgárda négy tisztje helyezte el a koporsót az Atheneul kupolacsarnokában a ravatalra. A koporsó mellett felváltva a királyi testőrség négy tisztje és négy országgyűlési képviselő alkotja a diszörséget. A koporsó előtt, amelyben jól látható a volt miniszterelnök arcán és fején a revolvergolyó okozta sérülések nyomai, valóságos zarándoklás van. A főváros lakóinak tizezrei vonultak el pénteken délután a koporsó előtt. De nemcsak az Ateneul palotája előtt van valóságos népvándorlás, hanem Armand Calinescu cotroceni magánlakásán is, ahol a külföldi diplomaták, az elhunyt miniszterelnök tisztelői, barátai tömegesen keresik fel a mélyen lesújtott özvegyet, hogy őszinte részvétüket tolmácsolják neki. Nemcsak külsőségekben mutatkozik meg a mély fájdalom és a veszteség

érzése, amely az egész országot áthatja és amely a részvét tömeges kifejezésévé nyilvánul meg.

ÖFELSÉGE KOSZORUJA

Armand Calinescu felravatalozott koporsójára az első koszorút II. Károly király Öfelségének nevében tették le. A koszorút piros gladiola virágokból fonták.

GYÁSZTISZTISZTELET A ZSIDÓ TEMPLOMOKBAN

(BUCURESTI.) (Rador.) A romániai zsidó hitközségek nevében Niemerover főrabbi elrendelte, hogy a mai szombat napon, amely egyben hosszunap is és a zsidóság legnagyobb vallási ünnepe, tartsanak könyörgő istentiszteletet Armand Calinescu lelkiüdvéért, megemlékezve arról a nagy veszteségről, mely az országot és a nemzetet tragikus halálával érte.

AMIBEN NEM HITT CALINESCU (BUCURESTI.) (Rador.) Néhány nappal ezelőtt az egyik tábornok észrevette, hogy Armand Calinescu miniszterelnököt csak egyetlen polgári ruhás rendőrtisztviselő kíséri. A tábornok a miniszterelnök gépkocsijához lépett és a következőket mondotta az elhunyt kormányfőnek:

— Lehet, hogy az Ön részéről ez nagy bátorságra vall, de egyben megfontolatlan is, hogy nem gondoskodik megfelelő védelméről.

A tábornok figyelmeztetésére Armand Calinescu a következőket válaszolta:

— Tábornok ur, ma annyi minden más tennivaló van az ország érdekében, hogy nem hinném, miszerint a mostani nehéz napokban akadna egyetlen román is, aki merényletre gondolna...

Armand Calinescunak ez a válasza kétségtelenül nemcsak személyes bátorságra vall, hanem arra is, hogy az államügyek intézése sokkal jobban leköötötte, nehéz feladatának teljesítését mélyes lelkiismereti kötelességének tekintette, mint azt, hogy saját személyi biztonságára fordítson nagyobb gondot.

AZ ISKOLÁK GYÁSZÁ

(BUCURESTI.) (Rador.) Petre Andrei nemzetnevelésügyi miniszter táviratot intézett a tankerületi felügyelőségekhez a következő tartalommal: „Mélyen áthatva attól a fájdalomtól, amelyet Armand Calinescu miniszterelnök — aki nemzetnevelésügyi miniszter is volt — halála okozott, illő, hogy az iskolák és a tanári kar is kifejezésre juttassa felháborodását és megvetését, valamint mély fájdalmát, miért is szeptember hó 23-án az iskolákban ne tartsanak előadásokat, szeptember 24-én pedig tartanak gyásztisztviszteleteket az összes tanulók részvételével. Ennek az istentiszteletnek a keretében az iskolák igazgatói megtámasszák Armand Calinescu, a nagy hazafi életét és a részéről kifejtett munka jelentőségét.”

KOLOZSVÁRMEGYE PREFEKTUSÁNAK RÉSZVÉTTÁVIRATA

Manole Enescu ezredes, Kolozs megye prefektusa Armand Calinescu miniszterelnök tragikus halálával kapcsolatosan a következő részvétáviratot intézte a kormányhoz:

„Az a gyáva és alávaló bűntény, amely ledöntötte a tisztelet és parancsnokság helyéről az ország miniszterelnökét, aki soha nem felejtő fényességgel szimbolizálta a nemzeti erők lényegét, aki megvalósítója volt a nemzeti ujjászületés nagyszabású reformjának, — vármegyénk lakosságát a legmélyebb érzésében rendítette meg. Senki sem akarta elhinni, hogy ezekben a nehéz időkben, amikor az egész ország egységes és megbonthatatlan a gondolatban és a tettekben is, olyan örült sejt, amelynek tagjait az egész nemzet gyűlöli és átkozza, képes volt erre az aljas gyilkosságra. Kolozs megye lakossága lehajtott fejjel térdel a templomokban és imádkozik. Azért, aki évszázadokon át élénken emlékeztünkben maradt. Manole Enescu ezredes, Kolozs megye prefektusa.

DR. TATARU CORIOLAN KIRÁLYI HELYTARTÓ RÉSZVÉTTÁVIRATA A BELÜGYMINISZTERHEZ

Dr. Tataru Coriolan, Szamostartomány királyi helytartója a következő részvétáviratot küldte Gabriel Marinescu tábornoknak, a belügyminiszternek:

„Az egész tartomány lakosságának nevében mély fájdalomunkat fejezzük ki és legnagyobb felháborodásunkat azok iránt, akik az ilyen nehéz történelmi időkben kiragadták közülünk az ország legerélyesebb fiát és vezé-

rét. Armand Calinescunak a parancsnoki helyen történt halála, miközben a nemzet egyesítésének és a nemzeti újjászülés magas és nehéz feladatát végezte, szimbólum és parancs lesz előttünk, hogy azt a hazaszeretettel és világos öntudattal megjelölt utat kövessük, amely az Ország és a Trón iránti megszakíthatatlan munkát jelent.

Dr. Coriolan Tătaru,
Szamostartomány királyi helytartója.

BORNEMISA POLGÁRMESTER RÉSZVÉTTÁVIRATAI

Részvéttáviratot intézett a tragikus sorsú Armand Calinescu miniszterelnök özvegyéhez dr. Bornemisa Sebastian, Kolozsvár város polgármestere is a következő tartalommal:

„Kolozsvár törvényhatósági város polgárai és vezetői, valamint összes tisztviselői mélyen megrendülve itéltek el azt az orvgyilkosságot, amelyet a Trón első tanácsadója ellen követtek el. Biztosítjuk kegyelmes asszonyt, hogy Kolozsvár város egész lakossága kegyelmes asszony mellett van abban a nagy és súlyos gyászban, amely kegyelmes asszonyszakadt.”

Részvéttáviratot intézett dr. Bornemisa polgármester a miniszterelnökséghez is, amelyben közölte, hogy a város egész vezetősége, összes tisztviselői és faj- és valláskülönbőség nélkül a város egész lakossága egyhangúlag és mélyen elítéli azt a galád merényletet, amelyet Armand Calinescu, a Trón, a Haza és a Nemzet hűségese szolgálója ellen követtek el. Erdély fővárosa egész lakosságának nevében mély részvételt ad kifejezést dr. Bornemisa polgármester, biztosítva egyben a miniszterelnökséget arról, hogy Kolozsvár lakossága a jelenlegi időkben egységesen és rendíthetetlenül sorakozik fel a Trón mögé és hűséggel követi az ország vezetőit.

Külön táviratot intézett dr. Bornemisa Sebastian polgármester Gabriel Marinescu tábornoknak, az új belügyminiszternek, akivel közölte, hogy az Armand Calinescu miniszterelnök tragikus halála felett érzett mély gyász és fájdalom mellett Kolozsvár város vezetősége és tisztviselői a legteljesebb hűséggel viseltetnek a Trón és a kormányzat iránt és a maguk részéről felismeretes munkával kívánják szolgálni az országot.

Végül külön táviratban üdvözölte dr. Bornemisa Sebastian polgármester Ilcus tábornokot, az új nemzetvédelmi minisztert kinevezése alkalmából.

A KISEBBSÉGI UJSÁGÍRÓK RÉSZVÉTE

Részvéttáviratot küldött a miniszterelnökségnek és Armand Calinescu mélyen lesújtott özvegyének a Romániai Népkisebbségi Ujságírók Egyesületének kolozsvári csoportja is.

AZ ÚJ MINISZTERELNÖK LE-TETTE AZ ESKÜT

(BUCURESTI.) (Rador.) II. Károly király Öfelsége Argeseanu tábornokot miniszterelnökké nevezte ki, Gabriel Marinescu tábornokot belügyminiszterre, Ion Ilcus tábornokot pedig nemzetvédelmi miniszterre. A kinevezésekkel betöltésre került nemcsak a kormányfői tiszt, de az a másik két fontos miniszteri tárca is, amelyet Armand Calinescu tragikus haláláig egymaga látott el. Argeseanu miniszterelnök és a két újonnan kinevezett miniszter még csütörtökön este letették az esküt, amely után este fél 11 órakor minisztertanács volt. Argeseanu miniszterelnök a minisztertanácson felolvasta a kormány következő kiáltványát:

„Az egész ország mély gyászban van Armand Calinescu miniszterelnök galád meggyilkolása miatt. A felháborító gyilkosság az egész országban óriási méltatlankodást keltett. Armand Calinescu miniszterelnök törhetetlenül és elszántan állott vezető helyén, nem riadva vissza semmitől az ország java és megvédése érdekében. Ezen a legfőbb örhelelyén gyilkolták meg. A kormány az egész ország érzelmeit tolmácsolja, ami-

a férfiról, aki a kivételesen nehéz időkben az országnak szentelte munkáját, tudását, energiáját, hazafiasságát és végül az életét. Felejthetetlenek lesznek ennek a nagy románnak alkotásai és tervai.

Az annyira szükséges közrend fentartása érdekében a kormány egyidejűleg példaadó és kíméletlen megtorlókat foganatosított.

Románia tovább fogja folytatni megrendíthetetlen békepolitikáját, megőrizve szigorú semlegességét a jelenlegi háborús viszályban.”

A HADSEREG GYÁSZÁ

(BUCURESTI.) (Rador.) A nemzetvédelmi minisztérium Armand Calinescu miniszterelnök, — aki a nemzetvédelmi tárca vezetését is ellátta, — tragikus halála alkalmából három napos hivatalos gyászt rendelt el. A tiszték, altisztek és a legénység is szeptember 24-ig be-

Az angol kormány részvéte

(LONDON.) (Rador.) Chamberlain angol miniszterelnök és Halifax lord külügyminiszter a maguk nevében mély részvéttüket fejezték ki azért a veszteségért, amely Romániát Calinescu tragikus halálával érte.

BORIS KIRÁLY RÉSZVÉTE

(SZÓFIA.) (Rador.) Boris bolgár király nevében a külügyminisztérium titkára őszinte részvétét tolmácsolta a szófiai román követségnek. Ivanoff, a külügyminisztérium jegyzőkönyvi osztályának vezetője személyesen jelent meg Eugen Filotti román követnél és fejezte ki Bulgária mély részvétét. Az egész bolgár sajtó hatalmas cikkekben méltatja Armand Calinescu személyét és kiváló államférfiúi érdemeit.

A NÉMET SAJTÓ ÁLLÁS- FOGLALÁSA

(BERLIN.) (Rador.) A német sajtó foglalkozik az Armand Calinescu ellen elkövetett megdöbbenő merénylettel. A sajtó méltatja az elhunyt személyiségét, mint aki a kormány bel- és külpolitikájának döntő tényezője volt. A Völkischer Beobachter azt írja, hogy a meggyilkolt miniszterelnök II. Károly Király Öfelségének bizalmi embere volt és meghatározó tényezője Románia semlegességének szigorú megőrzésében. A lap hangoztatja, hogy semmi sem változik Románia semlegességének megtartásában.

(RÓMA.) (Rador.) Az egész olasz sajtó hatalmas méltató cikkekben számol be az Armand Calinescu miniszterelnök ellen elkövetett merényletről anélkül azonban, hogy az eseményeket megjegyzésekkel kísérné. Közlik az olasz lapok Argeseanu tábornoknak, az új miniszterelnöknek Románia népéhez intézett kiáltványát is és hangsúlyozzák, hogy úgy Bucarestben, mint az ország minden részében teljes a rend és nyugalom.

A MERÉNYLET HATÁSA FRANCIAORSZÁGBAN

(PÁRIS.) (Rador.) A Havas távirati ügynökség megvédése szerint francia körökben általános felháborodást keltett az Armand Calinescu miniszterelnök ellen elkövetett orvgyilkosság. Az összes francia lapok méltatják Armand Calinescu személyét és érdemeit, megírják, hogy a párisi egyetemen szerzett kettős doktorátust és nagy örömmel és elégtétellel állapítják meg, hogy Románia kormánya és vezetői a történetek után is megőrizték hidegvérüket és Románia egész területén rend és nyugalom van.

NÉMETORSZÁG RÉSZVÉTE

(BERLIN.) (Rador.) Von Weissecker, a német külügyminisztérium államtitkára csütörtökön este a jegyzőkönyvi hivatal főnökének kíséretében megjelent a román követségen és mély részvétét fejezte ki kormánya nevében Armand Calinescu halála felett.

A BELGA SAJTÓ MÉLTATÁSA (BRÜSSZEL.) (Rador.) Az egész belgiumi sajtó hosszú cikkekben méltatja Armand Calinescu miniszterelnök személyét és érdemeit, különösen érdemének tudva be, hogy döntő tényező volt Románia semlegességének meg-

zárólag egyenruhájukon, a balkaron gyász karszalagot viselnek a gyász jeléül.

KEGYELETI MEGEMLÉKEZÉS ARMAND CALINESCURÓL A PANAMAI ÉRTEKEZLETEN

(PANAMA.) (Havas.) Az Észak- és Délamerikai Államok tanácskozásán mély megdöbbenés mellett a gyász és a részvét jeléül rövid időre felfüggesztették, amikor megérkezett Armand Calinescu ellen elkövetett galád merényletről szóló hivatalos jelentés. A kongresszus összes tagjai mély megdöbbenéssel értesültek a gonosz merényletről, az egyik kiküldött pedig nagy elismeréssel adózott a tragikusan elhunyt román kormányzó emlékének. A megdöbbenő gyilkosság egyébként egész Amerikában mély benyomást keltett és az amerikai sajtó is egyöntetűen mély felháborodásának ad kifejezést.

MELEGHANGU ANGOL CIKKEK

(LONDON.) (Rador.) Az egész angliai sajtó hosszú méltató cikkekkel közölte Armand Calinescúról, őszinte sajnálkozásának adva kifejezést tragikus és korai halála felett. A Daily Mail azt írja, hogy bár súlyos csapás Romániára olyan kiváló államférfinek, mint amilyen Armand Calinescu volt, elvesztése, Románia mégis megfelelő más vezető egyéniségekkel is rendelkezik, akik céltudatosan folytathatják az Armand Calinescu részéről megkezdett nagyszabású munkát. Hivatalos angol körökben is, valamint az egész angol közvéleményben egyébként nagy megnyugvással vették tudomásul Argeseanu tábornoknak Románia miniszterelnökévé történt kinevezését.

PARANCSOLÓ SZÜKSÉGESSÉG ALAPJÁN!

(BUCURESTI.) (Rador.) Armand Calinescu miniszterelnök gyilkosait és bűntársait, akik a gyalázatos összeesküvésben résztvettek szeptember 21-ről 22-re virradó éjjel kivégezték. Ezt az azonnali és erőlyes intézkedést a mai körülmények tették parancsolóvá. Mert nem engedhető meg senki részére, hogy megtagadja a nemzeti szolidaritás szükség-szerű rendszabályainak betartását!

A Balkán, valamint a Fekete- és Földközi-tengerek békéjét hangoztatta Saracsoğlu török külügyminiszter

Messzemenő kihatása lesz az olasz—görög baráti nyilatkozatnak — Németország véglegeseknek tekinti Közép- és dél-európai határait — Megállapították a német—orosz határvonalakat — Francia—német— orosz hivatalos jelentések

(RÓMA.) (Stefani.) Az olasz sajtó rendkívül nagy jelentőséget tulajdonít a kiadott olasz—görög közös baráti nyilatkozatnak, amely szerint a békéhez ragaszkodó népek között

ritkán tapasztalt, óriási meglepetést váltott ki. Ennek oka elsősorban az — írja a Giornale d'Italia — hogy olyan időben történt, amikor a jelentéktelenségek is fontos mozgatói lehetnek bizonyos mozgalmaknak és így a béke helyreállításának is. Ez a lépés pedig nem volt jelentéktelen, mert egy csapással ketté metszette azokat a hazugság-szövegeteket, amelyeket bizonyos elemek Róma diszkreditálása céljából szöttek. Itália nem akar Görögországtól semmit. Békét akar a vele szomszédos államokkal és így az Albánia révén szomszédos Görögországgal is. Tisztában van a történelmi jogokkal és nem kíván a kis nemzeteken gazdagodni. Ez a cél vezet Mussolini lépéseit és ez az elgondolás a Quirinal politikáját. Bár Európa más nagy nemzetei is követnék politikáját — fejezi be a lap.

A Stefani hírszolgálati iroda Athénből közli, hogy a görög sajtó külön kiadásokban méltatja a görög—olasz baráti nyilatkozat rendkívüli jelentőségét. Hangoztatja, hogy Róma ezzel a lépésével igazolta a leírtakat, hogy nem törekszik zavarteltésre, nem használ fel bizonyos alkalmakat, hanem céltudatosan halad az általános konszolidáció megteremtése felé. Róma békét akar a Földközi-tenger keleti partjain és a Balkánon — állapítja meg a görög félhivatalos — és ezzel Ankarát is meg fogja nyerni magának. Csak el kell olvasni — folytatja a görög félhivatalos — mit írnak a török újságok azok után, hogy néhány héttel ezelőtt még a politikai ellentétek egész halmaza választotta el Ankarát Rómától, nem számíttva az évszázadokra visszavezethető ellen-szövetség, amely a lezajlott világháború

alatt nőtt szinte áthidalhatatlan akadályá.

SARACSOĞLU ELINDULT MOSZKVA FELÉ

(ISZTAMBUL.) (Havas.) Saracsoğlu török külügyminiszter tegnap Isztambulban hajóra szállt, hogy eleget tegyen Molotov külügyi népbiztos azon felhívásának, hogy tegyen látogatást a szovjet fővárosában. Saracsoğlunak utjára elkíséri Terentjeff ankarai szovjet követ is. A török külügyminisztert szállító gőzös Odesszában fog kikötni, ahonnan külön vonat szállítja majd Moszkvába. Saracsoğlu elutazása előtt kijelentette, hogy

utazása alkalom arra, hogy egyrészt Potemkin vizitjét adhassa vissza, másrészt, hogy újlag megpecsételhesse az orosz és a török nemzetek közötti, régikeletű barátságot. Véleménye szerint — hangsúlyozta — a jelenlegi időkben rendkívül fontos a Balkán, a Fekete-tenger és a Földközi-tenger békéje, miért is a maga részéről mindent elkövet oly irányban, hogy az ugyanezen véleményen levő baráti Oroszország érzékenységet meg ne bántsa. Külön akciókat tehát Ankara folytatni nem fog.

Nyilatkozata végén kiemelte Saracsoğlu, hogy

Oroszország és Törökország viszonya sohasem volt olyan bensőséges, mint ezekben az időkben.

A BELGRÁDI „POLITIKA” FELTÜNETKELTŐ CIKKE

(BELGRÁD.) (Avala.) A Politika közli Berlinből, hogy munkatársának alkalmával volt német vezető politikusokkal eszmecsere folytatni, akik előtte kijelentették, hogy

Hitler kancellár szándékai világosak. Ő kizárólag kelet-európai rendszert kíván, míg a Harmadik Birodalom közép-európai és dél-európai határait véglegeseknek tekinti. Ez a véleménye a nyugati határokról is, amennyiben a rákényszerített küzdelem során más helyzet nem áll elő.

NÉMET RENDŐRSZTAGOK VETÉK ÁT A HADERŐ SZEREPÉT AZ ELFOGLALT LENGYEL TERÜLETEKEN

(BERLIN.) (DNB) A német hadvezetés közlése szerint az elfoglalt lengyel területeken a haderő helyét lassan a német rendőrsztagok foglalják el azzal az utasítással, hogy legyenek segélyére a polgári közigazgatás szerveinek nagy munkájába. A rendőrsztagok vállain nyugszik az a feladat is, hogy a franktirőr harcokra hajlamos, elégedetlen lengyel elemeket letörje. Az osztagok külön parancsot kaptak arra, hogy Felsőszilézia vidékén különös gondot végezzenek nehéz munkájukat, mert ez a terület és annak békéje a Harmadik Birodalomra nézve rendkívül jelentőségteljes. Későbbi jelentés közli, hogy a rendőrsztagoknak tisztagatás közben sok harcuk volt már az első órákban is és hogy ezekben az összetűzésekben többen hősi halált szenvedtek.

KÖNIGSBERGBE ÉRKEZTEK A VARSÓI IDEGEN DIPLOMÁCIAI TISZTVISELŐK

(KÖNIGSBERG.) (DNB) A német katonai főparancsnokság Varsó J. rádióállomáson át felszólította a lengyel fővárosba szorult külföldieket, hogy küldjenek parlamentárisokat a német csapatokhoz, eltávozásuk módzatainak megbeszélése végett. A külföldi képviselők tisztviselői a felhívásnak eleget is tettek és ennek értelmében engedélyt adtak távozásukra. Összesen 190 diplomáciai hivatalnok és 1200 külföldi hagyta el így a lengyel fővárost, akik számára a német hadvezetés három külön vonatot rendelt első vonalai mögé. A vonatok tegnap érkeztek meg Königsbergbe. Az idegenek az őket kérdező újságírók előtt kijelentették, hogy az állapotok Varsóban egyre tűrhetetlenebbé válnak. Kenyér már három napja nem kapható és a lakosságnak fogalma sincs a való helyzetről.

MEGEGYEZTEK BERLIN ÉS MOSZKVA A HATÁROKAT ILLETŐEN

(MOSZKVA.) (Tass.) A két nappal ezelőtt Moszkvába érkezett német katonai delegáció és a szovjet nagyvezérkar között megegyezés jött létre az ideiglenes határokat illetően. Eszerint a lengyel területeken a két sereget szétválasztó demarkációs vonal északtól délre a

Tichnya, Narev, Visztula és a San folyók mentén fog végighúzódní.

Hangsúlyozzák, hogy ez a megállapodás csak addig marad érvényben, amíg a két nagyhatalom nem dönt Lengyelország további sorsát illetően.

AZ OROSZ-JAPÁN MEGEGYEZÉS IS BIZTOSRA VEHETŐ

(TOKIÓ.) (Domei.) A japán sajtó szerint abból a tényből, hogy az utóbbi napokban szinte állandó tanácskozás folyik egyrészt az orosz külügyi hivatal és a japán nagykövet, másrészt a tokiói külügyminisztérium és az orosz nagykövet között, biztosra vehető az orosz-japán megemlékezési szerződés megkötése is. Ennek útját a mandzsu-mongol határvillongás kiküszöbölő megállapodás ugyanis a lehető legkedvezőbben egyengette.

A FÜHRER AZ ÉSZAKI HADSEREGNÉL

(BERLIN.) (DNB) A Führer tegnap meglátogatta a Mansk és Varsó között álló északi hadsereget, ahol a katonaság leirhatatlan lelkesedéssel fogadta. Egy alkalmas helyről távcsövön át figyelte Varsót és meglegedésének adott afelett kifejezést, hogy a lengyel főváros házai sértetlenek.

MÁR A HARC KEZDETE ELŐTT MEGEGYEZTEK

(BERLIN.) (DNB) A különböző feltevések eloszlatására a német hivatalos közli, hogy Berlin és Moszkva a jelenlegi demarkációs vonalra vonatkozólag már előzőleg megegyeztek, mert Berlinben biztosra vették az események bekövetkezett fejlődését. A német hadvezetés és diplomácia fel-

tevése teljesen bevált — hangzik a közlemény.

ÉSZT-OROSZ TÁRGYALÁSOK (MOSZKVA.) (Tass.) Molotov külügyi népbiztos meghívására Selte észt külügyminiszter nagyfontosságú megbeszélések lefolytatása végett Moszkvába utazik. A látogatásnak a Balti-államok köreiben nagy jelentőséget tulajdonítanak.

HATÁRSÉRTÉS SVÁJC FELETT

(BERN.) (Havas.) Tegnap egy francia bombavető és egy vadászgép jelentek meg a svájci légterületen, mire a határvédő léghajító útegek figyelmeztető lövéseket adtak le. A repülőgépek azonnal visszafordultak.

MÓDOSÍTJÁK A SEMLEGESSÉGI TÖRVÉNYT

(WASHINGTON.) (United Press.) Az amerikai sajtó biztosra veszi, hogy a kongresszus hétfői ülésén módosítani fogja a semlegességi törvényt, ami által az USA visszatér az úgynevezett nemzetközi joghoz. A módosítás azonban nem fog könnyen menni, mert Borah szenátor vezetésével tekintélyes ellenzéki blokk alakult. A közvélemény is egyre nagyobb ellenszennel nézi az események további fejlődését, amint azt a tegnap lezajlott Fehér Ház előtti tüntetés igazolja.

Ugyancsak Washingtonból közlik, hogy az USA flottáit a hawaii szigeteknél összpontosították.

ABE NYILATKOZATA

(TOKIÓ.) (Domei.) Abe miniszterelnök közölte, hogy a központi kínai kormány megalakítására vonatkozó tárgyalások gyorsan haladnak előre. Ez a középkeleti kormány azután meg fogja kötni a békét Japánnal. Tokióból közlik azt is, hogy az egyesített északkeleti és délkeleti japán haderők újra megkezdették hadműveleteiket, amelyeknek során tegnap Kiangsu tartományban három kínai divíziót morzsolgattak fel. A halottak száma 6700, az elfogottaké 800. A kínai maradvány sereg rendetlen menetelésben menekül.

HIVATALOSAN CÁFOLJÁK, HOGY A MAGYAR CSAPATOK SIANKINÁL ÁTLÉPTÉK VOLNA A LENGYEL HATÁRT (BUDAPEST.) (Dunaposta.) Budapest a következő félhivatalos közleményt adta ki: A Popolo di Roma pénteki számában Körösmezőről azt a jelentést közölte, hogy a Siankinban történt események miatt a magyar

csapatok átlépték volna a magyar határt, hogy a rendet fentartsák és meggátolják az esetleges újabb vérengzéseket. A lap szerint Siankit és környékét a magyar csapatok átmeneti jelleggel megszállták volna.

Ezzel a hírrel kapcsolatosan hivatalos magyar helyen közlik, hogy a Popolo di Roma híre téves és nem felel meg a valóságnak. Magyar részről csapatok egyáltalában nem lépték át a határt. A magyar csapatok már korábban szigorú parancsot kaptak, hogy a határmentén mindenféle beavatkozástól tartózkodjanak és a határt semmiféle körülmények között át ne lépjék.

OROSZ HIVATALOS JELENTÉS (MOSZKVA.) (Rador.) A Tass orosz távirati iroda a szovjet katonai főhadiszállás következő hivatalos jelentését közli: „A vörös csapatok megtisztították a lengyel hadsereg maradványait egy-egy területet, amelyet a fehér oroszok által lakott területen és Kelet-Oroszországban megjelölt vonal határolt. A vörös csapatok elfoglalták Minsk városát és megtisztították Lemberg város külvárosi részeit is a lengyel csapatoktól.

ANGOL CÁFOLAT (LONDON.) (Rador.) Az angol tengerészeti admirális a leghatározottabban megcáfolja azt a hírt, mintha a Wood és Repulse angol hadihajókat elcsúszasztották volna. Ezek a hírek valótlanok és minden alapot nélkülöznek.

A LENGYELORSZÁGI ZÓNÁK (MOSZKVA.) (Rador.) A német és az orosz katonai bizottságok közös egyetértésben megállapították azoknak a zónáknak a határait, amelyeket a két hadsereg elfoglalt. A rendezés, területi besorolás, csak ideiglenes jellegű, mert a végleges kijelölés csak később diplomáciai tárgyalások útján fog megtörténni.

HORE BELISHA SZEMLEJE FRANCIAORSZÁGBAN (LONDON.) (Rador.) Az angol tájékoztató minisztérium jelentése szerint Hore Belisha hadügyminiszter és lord Hanke tárcanélküli miniszter visszatértek Párisból, ahol beható tárgyalásokat folytattak Daladier miniszterelnökkel, Gamelin tábornokkal, a francia nagyvezérkar főnökével és a francia kormány több tagjával. Hore Belisha megemlékezett a Franciaországban tevékenykedő angol katonai erőparancsnokságait, valamint megtekintette az erővonalakat is, amelyek véleménye szerint, minden tekintetben megfelelnek rendeltetésüknek.

„Varsó előtt” nyeket készítsen elő és irányítson.

NÉMET HIVATALOS JELENTÉS (BERLIN.) (Rador.) A DNB német távirati iroda a német főhadiszállás következő jelentést közli: „A német és a szovjet csapatok tevékenysége rendszeresen és kedvező körülmények között folyt le a demarkációs vonalon. Lemberg környékén a német csapatok átadták helyüket a szovjet csapatoknak. A Tomasovnál hadifogságba került lengyelek száma állandóan emelkedik. Varsó Praga nevű külvárosában meggyújtottuk az ellenség kiterjesztését, Varsó közelében péntekre virradó éjjel páncélvonatot fogtunk el. A nyugati frontról csak járőrharcokat jelentenek, egy francia repülőgépet lelőttünk.

„SZABADSÁG VAGY HALÁL!” (PÁRIS.) (Dunaposta.) Daladier francia miniszterelnök csütörtökön délután beszédet mondott a francia kamarában. Beszédében kifejtette, hogy a francia katona azért harcol, hogy támadás ne érhesse Franciaországot. Élesen bírálta a jelenlegi német politikai rendszer módszereit és emlékeztetett Hitler német vezér és kancellár ismételt kijelentésére, amely szerint Németországnak Európában nincsen már követelnivalója. Ezeket a sorozatos ígéreket a Führer nem tartotta be. Hangsúlyozta ezután Daladier miniszterelnök, hogy egész Franciaország egy emberként áll emellett a felfogás mellett és a francia zászlóra új jelszó került, amely így hangzik: „Szabadság vagy halál!”

Utalt Daladier arra is, hogy német részről megkísérelték az angol és francia kapcsolat megbontását, ez azonban nem sikerült. Mindenkor meg is fog hiúsulni, mert Franciaország és Anglia a végsőig harcol olyan végleges megoldásért, amely hosszú ideig tartós lesz és nem fenyegeti minden pillanatban önkényes megváltoztatást. Ennek elérése érdekében harcol Franciaország a végtelenségig és a végső győzelemig a jelenlegi német rendszer megváltoztatása érdekében.

NÉMET CSAPATOK ELÉRTÉK A LENGYEL-MAGYAR HATÁRT (Budapest.) (Dunaposta.) A lenyel-magyar határon a Volocól nyugatra fekvő Lavocnenál csütörtökön találkoztak a német és a magyar csapatok. A határt itt a hatalmas alagút alkotja, amelynek egyharmada lengyel, kétharmada pedig magyar területen van. A német csapatok tisztviselői küldöttsége tisztelgett a magyar csapatok parancsnoksága előtt, majd szívélyes beszélgetés után a német tisztviselői visszavonultak a német csapatok részéről elfoglalt lengyel területre. A végleges határt pénteken reggel már ki is jelölték.

ROOSEVELT BESZÉDE (WASHINGTON.) (Dunaposta.) Az amerikai törvényhozó házak egyesített szenátusának rendkívüli ülésén Roosevelt tegnap beszédet mondott, amelyben ismertette a nemzetközi helyzetet és azzal kapcsolatosan Amerika álláspontját és felfogását. Utalt arra, hogy Amerikának a jelenlegi helyzetben meg kell védenie létérdekeit és a semlegességi törvénynek az embarguere, vagyis a fegyverszállítási tilalomra vonatkozó szakaszának megváltoztatásával lehetőséget kell adnia arra, hogy sok-sok amerikai munkásköz megkereshesse a maga kenyérét. Kijelentette Roosevelt azt is, hogy nem tulságosan derülendő, Komoly idők jöhetnek még és éppen ezért Amerika érdekeinek megóvása miatt tartja szükségesnek a fegyver- és hadianyagok adhassanak el, de az amerikai eladó részéről mindenemű kockázat nélkül. A fegyvereket és a hadianyagokat ugyanis a vásárló fél saját hajóján és saját kockázatára szállítaná el Amerikából.

Hivatalos megállapítás szerint Amerika államadósságai az 1934—38. évek alatt 26.4 milliárd dollárról 38.8 milliárd dollárra emelkedtek. Ezzel kapcsolatosan Roosevelt amerikai elnök kijelentette, hogy bár ő nem hiva a fegyverszállításnak, az amerikai semlegességi törvény vonatkozó szakaszának megváltoztatásával lehetőséget nyújthatnak a hadviselő államok bármelyikének „cash and carry” — fizessd és vidd rendszere mellett, fegyverekkel és hadianyaggal való ellátására. A vásárló tehát saját hajóján, saját kockázatára venné át az amerikai hadiszállítványokat. Roosevelt elnök felfogását és álláspontját Borah és Nye szenátorok ellenzik és utalnak arra, hogy Amerika az elmúlt világháborúban is hadiszállítással kezdte a szerepét és csakhamar maga is belesodródott a világháborúba, amelynek tartozásait az európai hatalmak ma sem egyenlítették ki. Véleményük szerint ez lenne most is a semlegességi törvény embarguere szakaszának felfüggesztése és Amerika a semlegességi törvény megváltoztatása után a következmény: három hét alatt újlag belesodródna a mostani európai háborúba.

Miután azonban a demokrata és republikánus pártok vezetőinek többsége már előzőleg megegyezett a követendő magatartás tekintetében, vagyis, hogy megváltoztatják a semlegességi törvény ismertetett szakaszait, bizonyosra vehető, hogy Roosevelt javaslatát nagy többséggel keresztül fog menni.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

P. E.
PAYENSAZ
ARANY
URAI

(14.)

— Ne folytassuk a vitát. Ugyis meddő. Ha ezer esztendeig is magyarakodsz, akkor is csak azt fogom érteni és érezni, hogy amíg szegény voltál, beérted velem, mióta gazdag vagy, nem találsz magadhoz méltónak. Azt hiszed, hogy emberileg magasabbrendű lettél, telik meg az ártékelődés a pénzzel. Állítsd meg az autót. Ki akarok szállni.

Harry igyekezett kezében tartani a leány szabadkozó kezét:

— Így akarsz elválni tőlem? Hareggal? Annyi boldog, szép emlék után? Azt hittem, hogy most is megértő leszel, mint mindig... Azt hittem, hogy ma még szép, meleg bucsuestét fogunk ünnepelni... Együtt vacsorázunk... és...

Hilda felugrott:

— Elég, elég, ha mondom. Egy percig sem maradok veled tovább. Nem érzem, hogy mennyire megaláztál? Isten veled.

— No, gyere, Hilda, csókolj meg. Ne váljunk így el.

Megragadta a leány karját, másik kezével átfonta derekát és szorosan magához húzta. A leány védekezése ingerelte. Maga sem tudta, hogy miért akarja megégyeszer odaadón, simulva karjaiban érezni? Miért akarja még egyszer engedelmesen, boldogan, szerelmesen látni? Miért akar győzedelmessé lenni fölötté megégyeszer, utóljára? Gondolatai összekuszálódtak érzéseivel. Józan esze most is folyton azt sugta: — Bár már menne, szakítsunk gyorsan, véglegesen. — Karja mégis fogva tartotta a leányt. Ajkával ajkát kereste, valami sajtóságot, babonás ösztön fűzte hozzá. — Ha megszelídítem — gondolta — akkor győzedelmessé fog az életén is. Akkor elértem, amit akarok. Most, most mutasd meg, hogy mit tudsz.

Hilda egy pillanatra elérzékenyült. Szíve szerint, szeretett volna sirva, zokogva odaborulni a férfi mellére. — Ugy-e, nem hagysz el? Ugy-e nem tagadsz meg? ... Ugy-e nem igaz, hogy meg akarsz alázni? ...

Az ellágyulás rövid ideig tartott. A belső méltatlankodás győzött. Teljes erejével eltaszította magától a férfit.

— Hagyj. Nem akarok tovább látni. Soha többet nem ismerlek.

A férfi tovább hízelt:

— Hilda, gyere még csak egyszer, utóljára, gyere velem, Hilda. Boldog, szép estét töltünk... Elbucszom a korótól, a válladtól... elbucszom minden szépségedtől... Szeress még ma este, Hilda... aztán felejtés el...

Torkán akadt a szó. A leány egyetlen rántással kinyitotta az ajtót és kiugrott a robogó autóból. A nagy lendület megingatta egész testét. Ide-oda tá-molygott, hogy egyensúlyát fentart-hassa. Nem sikerült. Elvágódott a földön.

Harry irtózva nézte. Harag, ijedtség, szegénység, botránytól való félelem kavargott kusza gondolataiban. Szeretett volna messze rohanni, hogy elkerülje a kíváncsi tömeg gyanakvó kritikáját.

A sofőr megállította az autót. Harry sépien szállt ki. Akkor már a járókelők Hildát talpra állították.

— Hívjuk a mentőket? — hallatszottak a szolgálatkész kérdezősködések.

— Nem, köszönöm — válaszolta Hilda sápadt arccal, egész testében remegve. Nincs semmi baj. A lábam megrendült, de azért haza tudok menni.

Szerme hidegen, idegenül siklott végig Harryn, aki sötét haragos tekintet vetett előbb reá, azután szó nélkül sarkon fordult és visszaült autójába.

(Folytatása következik.)

TESTEDZÉS
Kemény küzdelmet ígér a Victoria
Venus nemzeti bajnoki mérkőzés

(KÖLOZSVÁR.) A nemzeti bajnokság harmadik fordulójában — vasárnap — a Victoria—Venus mérkőzés ígéri a legnagyobb küzdelmet. A bukaresti Venus ma délelőtt már megengedett teljes csapatával, hogy a holnapi mérkőzésre pihentén álljon ki. A Victoria tegnapi vezetőségi ülésén jelölték ki az országos bajnok elleni csapatot, amely a következő:

Sepsi — Cocuban I. Felecan I. — Murresan, Pál, Nistor — Pop IV. Szántay, Co-

Felbomlással fenyeget Svájcban a bajnokság műsora. Bernből jelentik: A svájci labdarúgószövetség elhatározta, hogy minden héten szerdán dönt arról, hogy megrendez-e vasárnap a bajnoki fordulót.

Megváltozott a magyarok ellen játszó német válogatott csapat összeállítása. Bernből jelentik: A magyarok ellen vasárnap Budapesten szereplő német válogatott összeállításában változás történt. A csatársorba Kalvitzki helyett Gellesch került, s ennek megfelelően a küzdőcsoporthoz összeállítás a következő: Lehner, Gellesch, Schön, Szepan, Pesser.

Durvasággá hathat eltiltás. Budapesti jelentik: Az MLSZ egyesbírója hat hétre eltiltotta a játéktól Adámt, az Újpest jobb szélsőjét, aki játék közben ellenfele után rugott.

Rohan az 5000 méteres síkfutás magyar csúcscsapatának megdöntésére. Budapesti jelentik: A vasárnapi magyar-német futball mérkőzés szünetében csúcscsapatunk elindul az 5000 méteres síkfutásban. Csapár, Kelen, Német és Szilágyi rohamozzák meg a magyar csúcst.

Nem megy a német válogatott Svájcba. Bernből jelentik: Október 15-én kellett volna lejárni Zürichben a Svájc—Németország labdarúgó mérkőzés. A német sporthatóság azonban értesítette a svájciakat, hogy a mérkőzést a nemzetközi helyzetre való tekintettel lemondja.

LEMONDTÁK AZ ANGOLOK A ROMÁN VÁLOGATOTT LONDONI MÉRKŐZÉSÉT. Bukarestből jelentik: A román labdarúgószövetség tegnap táviratot kapott Londonból, amelyben arról értesült, hogy az angolok a nemzetközi helyzet miatt lemondták a román válogatott december 6-ikára tervezett londoni vendégszereplését. A mérkőzést későbbi időpontra halasztják.

A magyar-német labdarúgó mérkőzés a rádióban. Budapesti jelentik: A budapesti rádió vasárnap délután időszámításunk szerint 5.30 órakor közvetíti a magyar-német válogatott mérkőzést az üllői-úti FTC-pályáról. Beszélő ezúttal is Pluhár István lesz.

Kik jelentkezhetnek az állampolgársági listába való felvételre?

Ivan Gheorghe tanácsos nyilatkozik az állampolgársági összeírásról

(CLUJ-KÖLOZSVÁR.) Az érdekeltek körében még most is a legteljesebb tájékoztatásig uralkodik az állampolgársági összeírások körül. Bár erre nézve a város hivatalos közleményét tett közzé, ugyisintén a napilapok is többször felhívták a figyelmet a jelentkezés formáira, még ma is vannak — s ezek nagy többségben vannak — olyanok, akik még ma sem tudják, milyen irányban kell eljárni, hogy a rendezetlen honosság ügye kedvező elintézésre nyerjen. Szerkesztőségünk is sürűn keresik fel tanácsért olyanok, akik az állampolgársági összeírás alkalmával elmulasztották valamilyen okból a jelentkezést és így kimaradtak a honossági listából. Ezeknek tájékoztatására szólaltattuk meg Ivan Gheorghe városi tanácsost, a város állampolgársági ügyosztályának főnökét, hogy tisztán álljon mindenki előtt: meddig, milyen iratokkal kell jelentkezni az összeírásra?

— Az állampolgársági listából kimaradtak összeírását — mondotta Ivan tanácsos — a nemrég megjelent királyi rendeleti törvény alapján végezzük. E szerint mindazok, akik az 1924-iki állampolgársági összeírás alkalmával nem jelentkeztek, 1918-ban illetőségük volt Kolozsváron, más állam polgárságának alanyaságát nem folyamodták, irataik-

ciuban II. Moldovan, Cornea.

A Victoria—Venus mérkőzés, amely két szeptemberi az őszi bajnoki idény legnagyobb eseményének ígérkezik, vasárnap pontban 4 órakor kezdődik.

Előzőleg, d. u. 2 órakor a KAC—Victoria ifjúsági bajnoki mérkőzést játszik le. Délelőtt 9 órakor Corvinus—UAC II. oszt. bajnoki, 11 órakor pedig a KMSC—Hagibor Román Kupa-mérkőzés van műsoron.

Bereczky Magda győzelemmel kezdett a román teniszbajnokságokon. Bukarestből jelentik: A román teniszbajnokságok második napján szőhöz jutottak a „sztárok” is. A női egyesben Bereczky Magda 6:1, 6:1 arányban fölényesen verte Budaker kisasszonyt. A férfi egyesben Tanasescu 6:0, 6:1 arányban győzött Gelles felett. A besztencei Benedek pedig 7:5, 6:4 arányban intézte el Jacobot és ezzel tovább jutott.

Taktikai megbeszélést tartott a magyar szövetségi kapitány válogatott játékosai-val. Budapesti jelentik: A németek ellen készülő magyar válogatott csapat pénteken délután újabb edzőmérkőzést játszott, amely után vitéz Ginzery szövetségi kapitány a játékosokkal taktikai megbeszélést tartott. A válogatott csapatban előreláthatólag változás lesz, mivel az újpesti Szalay bejelentette, hogy bokarándulása miatt aligha játszhatik vasárnap. A szövetségi kapitány minden eshetőségre, készenléthe helyezte a szegedi Barótyt, aki — ha szükség lesz — Szalayt fogja helyettesíteni. A magyar csapatból egyébként Sárosi dr. volt legfőbbbíró válogatott: 50-szer, Biró 37-szer, Szalay I. 24-szer, Zsengellér 19-szer, Dudás 15-szer, Gyetvay 7-szer, Sárosi III. 3-szor, Kiss 1-szer öltötte magára a meggyipiros mezt. Tóth, Pákozdy és Szalay II. még nem volt válogatott.

Jurisztika

A Gyopár turista egyesület kirándulása. A Gyopár turista egyesület felhívja a természetbarátok és a tagjainak figyelmét, hogy szeptember 24-én gyalogutatót rendez. Utirány Györgyfalva, Kis- és Nagy esolt, Felek, Malomvölgye, Büklő mende-dék hely érintésével haza. Indulás az egyesület székházától, Cal. Marechal Foch 25. szám. Vendégeket szívesen lát az egyesület. Egyben értesíti a társegyesületeket és tagjait, hogy egyesületünk szeptember hó 20-tól áthelyezte székhelyét a Cal. Marechal Foch 25. szám alá, ahol hétfőn és pénteken este tart hivatalos órát 8—10-ig.

Reuter jelenti:

(STOCKHOLM.) A svéd kormány rendkívüli minisztertanácsot elhatározta, hogy újabb 42 millió koronát használ fel partvédelmi műveinek további kiépítésére. Szóba került egy nagyobb összegű belföldi kölcsön kibocsátása is.

(BERLIN.) Himmier miniszter, a birodalmi rendőrszolgálat parancsnoka szigorú rendszabályokat léptetett életbe a záróra rendelet betartása érdekében.

(LONDON.) A Páris—London légijárat egy kísérleti gépe a hendi repülőtéren leszállás közben földre furódott. A pilóta szörnyen halt, a megfigyelő mérnök csak könnyebb sérüléseket szenvedett.

(NEW DELHI.) Az indiai brit haderők parancsnoksága egy hatalmas vadász kuldött az afgán törzsek leverésére.

(JERUZSALEM.) Hosszabb idő óta tegnap jelentették újra terrorselekményt és pedig Haifából, ahol egy arab kereskedőt üzletében egyenlítették. Tekintettel arra, hogy az üzletből semmi sem hiányzott, biztosra veszik, hogy politikai természetű me-renyletéről van szó.

(BENARES.) A hindu és mohamedán lakosság között egy hindu körmenet megtartása közben véres összecsapásra került a sor, amelynek a gyorsan megjelent karhatalom vetett véget. Az összecsapásnak 2 halálos és 34 sebesült áldozata van.

(TUNISZ.) A tuniszi olasz kolónia vezetőse kijelentette, hogy a francia kormányzattal szemben, tekintettel a háborús helyzetre, a legteljesebb lojalitással viseltetik.

(KAUNAS.) Tekintettel arra, hogy a Chicago Tribune munkatársa Litvánia-ban való tartózkodása alkalmával több rémhírt terjesztett, a hatóságok kiutasították az ország területéről.

(LONDON.) A brit kormány felszólította a lakosságot, hogy a gyümölcs- és zöldségtermelés fokozására 500 ezer hektárnyi területet engedjen át. A felhívás szerint gyümölcs és zöldségtermelésre használják fel az összes beépítetlen szabadterületeket, valamint a be nem vetett földeket is.

(SANTIAGO DU CHILI.) A Köztársaság fennállásának 129-ik évfordulójára rendezett ünnepségek során tegnap nagy flotta felvonulás volt, amelyen résztvettek a köztársaság összes hadi és otthon tartózkodó kereskedelmi hajói is. A kormány az ünnepségek befejezése után széleskörű amnesztia-rendeletet nyújt át az államfőnek aláírás végett.

(RIO DE JANEIRO.) A délamerikai sajtó szinte egyértelműleg megállapítja, hogy Hitler kancellár beszéde igazolja: nem akar további háborút, de ha rákényszerítik, azt folytatni fogja.

(TRIPOLISZ.) Terruzzi tábornok tegnap befejezte libyai körútját és jelentéstételre Rómába indult.

(BERLIN.) E hó 25-ével új élelmiszer joggyek lépnek életbe Németországban. Ezek az élelmiszerjegyek egyes cikkekre vonatkoznak külön-külön és a nehéz munkát végzők számára nagyobb adagokat biztosítanak.

(KASSA.) A budapesti bolgár követ és katonai attasé tegnap megjelentek Kassán és megkoszorúzták Rákóczi Ferenc fejedelem sírját.

(BUDAPEST.) A magyar kormány tegnap minisztertanácsot tartott, amelyen a folyó kormányzati ügyeket beszélte meg.

(AMSZTERDAM.) A brit hadihajók fel-tartóztatták a Jumo hollandiai gözöst és elkobozták egész élelmiszer rakományát.

(BRÜSSZEL.) Belgiumban néhány napra betiltották három napilap megjelenését, mert a hadviselő felek egyikéről sértő hangnemi cikket közöltek.

(LONDON.) Ma lépett életbe a benzin-korlátozási intézkedés, amely szerint a szigetországban az autók csak 350 kilométerre elég üzemanyagot vihetnek magukkal.

(BELFAST.) A hatóságok letartóztatták azokat az íreket, akik a légvédelmi rendelkezéseket politikai okok miatt szabotálták.

(BERN.) A svájci szövetségi tanács újabb 150 millió frankot szavazott meg a nemzetvédelmi intézmények fejlesztésére.

(HELSINKI.) A finn sportminiszter annak a reményének adott kifejezést, hogy az 1940-es olimpiát az összes nemzetek részvételével meg lehet majd tartani.

(BUFFALO.) A Buffalo Express egyik szerelvénye hibás váltóállítással közlekedésben kisiklott. 4 ember meghalt 21 megsebesült.

— Márton Áron püspök beszélt. Az idei Szent Mihály-nap alkalmából egy az előkészületi, mint az ünnepi beszédet Márton Áron püspök mondja a Kolozsvári Szent Mihály templomban. A beszéd időpontja: szeptember 23. 7. 28 napjai (kedden, szerdán és csütörtökön) este 7 órakor és szeptember 29-én (pénteken) délelőtt 10 órakor.

Uj, csodálatos lehetőségek az emberi társadalom előtt

Francia tudós kísérletel az atomrobbolás terén — Magyarországi szakember ismerteti a Nobeldíjas házaspár korszakifordító munkáját

A pincér névjegyet tett elém a márványasztalra.

— Ez az ur kereste. Azt mondta, hamarosan visszajön.

„Dr. Streith László vegyész-mérnök.”

Ki lehet, mit akarhat tőlem?...

Vagy negyedórával később, amikor szemlől-szemben ülünk, már mindent tudtam. Streith... Persze, hogy ismerem. Ödön bátyja gyermekkori kedves barátom volt. Most Amerikában él. Gazdag ember: ezüstáruháros. Nézem a velem szembenülő, tudósra valló arcu férfit. A háború előtt láttam utoljára. Tíz-tizenkét esztendő gyermek volt akkor. Most meglett férfi. Széles, domború homloka, szürkés-kék, messzire néző szeme, finomvágású orra és szája nagy intelligenciára vall.

A legnagyobb tudományos csoda...

— Párisban végeztem — beszéli az után. — Vegyész-mérnök vagyok, de fizikával is foglalkozom. Az anyag, helyesebben az elemek érdekelnék. Különösen a rádium érdekelt elsősorban. Vagy két évig a Joliot-házaspár — Madam Curie leánya és veje — laboratóriumában dolgoztam.

Végig simit a homlokán és mosolyog.

— A rádium... A legnagyobb tudományos csoda. És mondhatom: vele kapcsolatban még sok csodára lehetünk elkészülve. Jólotték törhetetlen buzgalommal haladnak a nagy Curie házaspár nyomdokain. Munkájuk életveszélyes, de ez nem hátráltatja őket semmiben. Joliot professzor már huzamosabb idő óta forradalmi jelentőségű atomrobbantási kísérleteket folytat. Büszke vagyok rá, hogy közről láthattam munkáját és talán némileg segítettem is benne.

Magafeledten beszél a Joliot laboratórium bűvös csodáiról.

— Képzelsen elegy ólomfalakkal vastagon kibélelt hatalmas termet, amelyben roppant mennyiségű rádium van felhalmozva. Amikor az ajtó fölötti kék lámpa kigyullad, ez azt jelenti, hogy csak különleges ólom és azbeszt keztyűkkel és maszkban lehet ott tartózkodni, mert minden tárgy érintése halálos lehet. Ebben a hatalmas laboratóriumban kutatja az atom titkait Pierre Joliot és felesége: Curierék leánya. Uj, forradalmi jelentőségű technikai elméletről van szó, amelynek gyakorlati megvalósítása az emberi munka egész mai rendszerét egy csapásra átváltoztathatja és új csodálatos területeket nyithat meg civilizációnk előtt.

— A nagy tudós többször megmagyarázta nekem, hogy mi a célja munkájának:

— Azok a kísérletek, amelyeket jelenleg folytatunk — mondotta — voltaképpen régebbi atomrobbantási kutatásaink folytatását jelentik. Mindenki tudja, mit jelentenek ezek a szavak: mozgatóerő, energia. Az energiaforrások, az ipari gépek tápláló anyagai: a szén, az olaj, az elektromosság, a modern lét nélkülözhetetlen eszközei. Ezek nélkül mai civilizációnk nem létezhetné. Az átlagember azonban valószínűleg sohasem gondolt még arra, vajon milyen végtelen energiaforrást rejt magában mondjuk egyetlen papírlap. Kísérleteinkkel éppen azt az új elméletet akarjuk beigazolni, mely szerint az anyag alkatrészeinek megfelelő elrendezése és helyes felhasználása ese elén akár egy pehelykönnyű papírlap is olyan energiát képes adni, amely óriási erővel másodpercek alatt több ezer kilométer távolságra repíthet gigantikus súlyú testeket, mint például akár egy hatalmas csatahajót. Csakhogy az újságpapír, vagy bármely más anyag párányi alkatrészeit, vagyis atomjait, azok energiáját megfelelő módon meg is kell ragadni, foglyul ejteni ahhoz, hogy az új energiaforrásokat megszeresszük.

Értetlenül, laikus ember módjára halgatok ismertetését.

— Nos és a háború? — kérdezem. — Nem befolyásolja a tudós házaspár munkáját?

— Nem. A francia kormány a legmesszebbmenő gondoskodással veszi körül őket. Tekintet nélkül arra az eshetőségre, hogy Páris a német repülőbizonyos időben bombázhatná, Joliot, ték tovább végzik csodálatos munkájukat. Óriási elektromos berendezéseket mozgósítottak és munkatársaikkal azon fáradoznak, hogy mindennapi életünk anyagaiból kivonják a rejtett energiát. Mint a rádium-kérdések legnagyobb ismerői, természetesen elsősorban a rádium alapanyagával: az urániummal kísérleteznek. Szerintük megfelelő atomelrendezés esetén, ennek az anyagnak egyetlen gramja képes másodpercek alatt a legnagyobb tengeri hajót átrepíteni az óceán egyik oldaláról a

másikra, vagy több száz kilométeres sebességgel évekig mozgásban tartani egy bombavető repülőgépet...

Tudós a vándoruton

Lemondóan legyint és így folytatja:

— Sajnos, én már nem vehetek részt munkájukban. Még jóval a háború kitörése előtt eljöttem. Ugy volt, hogy Magyarországon fogok elhelyezkedni, de aztán bizonyos ismert okok utjára álltak ennek a lehetőségnek. Ödön bátyám segítségével egy időre az Észak-amerikai Egyesült Államokba megyek és Newyork egyik fizikai laboratóriumában fogok kísérleti munkát végezni. Hogy meddig, attól függ, megkapom-e a végleges letelepedési engedélyt?

Elmondta még, hogy Erdélybe felesége rokonainak látogatására jött, de a napokban már el is hagyja Romániát. Budapesti közös ismerősök hívták fel a figyelmét reám s rokonok, barátok tövölzetét közvetítette... Búcsúzkodunk s én tűnődve nézek távolodó nyulánk alakja után. Vihar kavargog most a világban s a békétlen lelkeken harag és gyűlölet lett urrá. De a tudomány emberei mindennek ellenére változatlan lelkesedéssel dolgoznak a jobb jövő biztosításáért

(h. j.)

Szeptember 24-én nagyszabású légvédelmi gyakorlatot tartanak Kolozsváron

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Kolozsvár polgármesteri hivatalának MONT hivatala 1004—1939. szám alatt hirdetményt bocsátott ki, amelyben a közönség tudomására hozza, hogy szeptember 24-én, vasárnap délből 12 órakor az Unirii-terén a városháza előtt oktató jellegű légvédelmi gyakorlatot fognak tartani.

A MONT vezetősége kéri a közönséget, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg ezen a légvédelmi bemutató gyakorlaton és hozza magával gázálarcait is, miután ezt a gyakorlatot a légvédelmi törvény 11. szakaszának rendelkezése szellemében a polgári lakosság megfelelő kiképzése céljából tartják meg és ez alkalommal harci gázokat is fognak használni. A hirdetés felhívja az összes vállalatok vezetőit, utasítások személyzetüket és alkalmazottait, hogy gázálarcukkal együtt jelenjenek meg a gyakorlaton. Azok,

akik nem rendelkeznek gázálarccal, azt beszerezhetik a Solidaritatea Românească szövetségénél a Piața Unirii 1. szám alatt darabonként 640 lejes áron.

A szeptember 24-iki vasárnapon meg tartandó légvédelmi gyakorlatnál a közönséget nem figyelmeztetik a riadójelre és így a közönségnek nem is kell az övökhelyekre vonulnia. A lakosság megfelelő tájékoztatása és kiképzése céljából néhány légi bombát fognak ledobni, majd a kolozsvári katonai tűzoltóság osztagai megkezdik a mentési feladatokat. A gyakorlat egész ideje alatt a közönség megfelelő tájékoztatást és utasítást fog kapni a városháza erkélyén elhelyezett hangszórók után.

A vonatkozó hirdetményt dr. Bornemisa Sebastian Kolozsvár város polgármestere és dr. V. Sortan, a városháza MONT hivatalának főnöke írták alá.

A háború vámszedői

Öt ember tartja kezében a világ fegyvergyártásának irángítását — Aliknek milliárdokat jövedelmez a klonított embervér

A háború furiái, sajnos, megint tombolnak. Már esztendő óta nyilvánvalónak látszott, hogy az elképzelhetetlen arányú fegyverkezésnek nem lehet más a vége. Európa nyugati és keleti részén ágyuk dörögnek, gépfegyverek kattognak, repülőgépek borzalmas hatású bombái robbannak. Arat a halál, de aratnak a roppant arányú termelésre berendezkedett hadiüzemek is. Ezeknek az üzemeknek élén öt hatalmas ember áll. Ők tartják ma kezükben a fegyveripart — szinte világszerte.

AZ AMERIKAI FEGYVERKIRÁLY

Az amerikai fegyvergyártás a Dupont testvérek kezében van. A Dupont név valóságos dinasztia jelent. 1801-ben egy vállalkozó szellemű, de szegény fiatalember vetette meg az üzemek alapjait, amelyek

ma 118 millió fontot, vagyis körülbelül 200 milliárd lejt forgalmaznak évente.

A Dupont-család körül minden fantasztikus nagyarányú. Így például Pierre S. Dupontnak, a család fejének van egy koncert-terme, amely olyan nagy, mint a londoni Crystal Palace. Pierre S. Dupont évenként

6 millió fontsterlinget, vagyis körülbelül 12 milliárd lejt keres.

Neki van a legnagyobb életbiztosítása

jelenleg a világon. Tudniillik egymillió négyszázezer fontsterlingre biztosította az életét. Szerinte a fegyverkezési ipar a békét szolgálja és nem a háborút. A tények mindenesetre az ellenkezőjét bizonyítják. Duponték — amint a nevük is mutatja — francia származásúak, de több mint 150 éve élnek Amerikában.

UT A WICKERS MŰVEKIG

Az angol fegyverkezési művek ura: Charles Graven, a Wickers Armstrong művek feje. Ennek az angol fegyverüzemnek az alapítókeje több mint

20 millió font, vagyis majdnem negyven milliárd lej.

Graven Charles megjelenésében semmit sem mutat arra, hogy a fegyverkezési ipar legjelentékenyebb képviselője. Pedig üzemében

közel százezer ember dolgozik. De a Wickers Armstrong műveken kívül még sok angol hadiüzem is az ő felügyelete alatt dolgozik.

Graven rendkívül karrierje szerény keretek között kezdődött. Ma a világ egyik leggazdagabb embere. Pedig 1898-ban, mint egyszerű önkéntes lépett be az angol tengerészet kötelékébe, ahol hamarosan hadnagy rangot ért el. Huszonkétéves korában tette meg az első lépést magasbaívelő kar-

rierje felé. Az angol tengeri haderő egyik jelentékeny pontján egy tenger-alattjáró parancsnokává nevezték ki. 1912-ben kilépett a haditengerészet szolgálatából és állást vállalt a Wickers-Armstrong műveknél. Szorgalmával és barátságos magatartásával hamar népszerű lett úgy kartársai, mint felettesei előtt. Pályája meredeken emelkedett, míg végül 1931-ben a Wickers-Armstrong üzemek vezérigazgatójává nevezték ki.

Roppant vagyona ellenére Sir Charles élete nagyon egyszerű keretek között telik. Vidéki kastélyában él, ahonnan nap, mint nap autón jár be irodájába. Kitűnő munkaerő, aki sokszor a kora reggeli óráktól a késő éjfélig is dolgozik.

ASSZONY PARANCSOL A NÉMET HADIMŰVEKBEN

A Krupp név sokkal ismertebb, mint a Charles Gravené, pedig Krupp asszony a német hadiüzemek jelenlegi főnöke semmit sem gyűlöl olyan nagyon, mint a nyilvánosságot. Akik valaha is látták, azt mondják, hogy igen rokonszenves megjelenésű és állítólag szívvél-lelékkel gyűlöl a háborút. Egyébként ugyanezt hangoztatja Graven is.

— „Szívesebben hozzá segíteném hazámat, hogy megnyerjen egy békét, mint husz háborút” — szokta mondogatni. Valamikor a Krupp művek valóban nem foglalkoztak hadiszergyártással. Vagy száz esztendővel ezelőtt egy fiatal német vasmunkás Essenben kisebb üzemet létesített. Ez lassan-lassan fejlődött és már ott tartott, hogy egészen különleges acélt gyártott. De nehézségei voltak, mert gyártmányait nem tudta elhelyezni. Még 1845-ben is

alig száz munkással dolgozott a Krupp üzem.

Két év múlva azonban hatalmas lépepést tett előre.

Egy teljesen újrendszerű ágyumodell készített, amely forradalmasította a fegyverkezési rendszert. Az új Krupp-féle ágyu világhírt szerzett a kis üzemnek. Ma, 1939-ben a világ egyik legnagyobb gyárüzeme az essenai telep.

És az üzemeket egy csendes, tanárnői külsejű asszony irányítja. A világháború előtt és alatt különösen nagy jelentősége volt az essenai Krupp műveknek. A fegyverszünet, majd a béke idejében nehéz korszak következett a gigászi arányú vállalatra. De megváltoztak az idők és Kruppék ma teljes erővel és fölkokozott munkáslétszámmal dolgoznak megint.

SCHNEIDER ÉS SKODA

Franciaországban tudvalevőleg álamosították a hadiszer készítést. Addig azonban a Schneider-Creusot üzemek tulajdonosa: Eugen Schneider volt a francia fegyverkirály. Neki tulajdonították a béke igen szellemes meghatározását:

„Csalási időszak két háborús időszak között!”

Schneider is azt hirdette magáról, hogy ellenzi a háborút és kizárólag munkásainak jóléte érdekli.

A fegyverkezési üzemek első csoportjának sorában az ötödik helyet a csehországi Skoda művek foglalják el. Ezt az üzemet Skoda Emil lovag alapította. Skoda legendás alak. Elsőrendű technikai szakérő és szervező. Sokszor hat hónapig gondolkozott egy-egy technikai kérdésen, ameddig megoldotta.

Vállalata 30 munkással kezdett dolgozni. Ma körülbelül 50.000 ember dolgozik az üzemében.

A telepek közel 20.000 négyzetméter kiterjedésűek.

Ime ezek az emberek tartják még ma is kezükben a háborús hasznoszerzés forrásainak csapját. Állításuk szerint nem kedvelik a háborút, de mégis az embermilliók véreinek hullása aranyakat jelent a számukra.

— Angolnyelvű istentisztelet. A kolozsvári skót egyházban, Str. Regalá 21. szám alatt vasárnap délelőtt 11 óra 15 perckor angolnyelvű istentiszteletet tart. Rev. Th. J. Coulter.

Apróhirdetések

A színház ünnepi megnyitó előadása

APRÓHÍRDETÉSI ÁRAINK: Szavanként 1 lej, vastagabb betűkkel 2 és 3 lej, jelíges és cím nélküli hirdetések kezelése díja 5 lej. Legkisebb hirdetés ára 10 lej. Csak portózott jelíges leveleket továbbítunk és csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett vesszünk fel. Hivatalos órá reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznap megjelensre csak délelőtt 10 óráig vesszünk fel.

ADAS-VÉTEL

FÉNYKÉPEZŐGÉP 10x15. dupla kihuzattal. Doppel Anastignat 6 fémkazettával, bőrtáskával, faállvánnyal, színszűrőkkel 4 ezer lejért eladó. Foto Sport. Str. Baritiu 10. (4517)

EPERPALÁNTOK óriás termések (Madame Kotot) eladók. Str. Oasanu 19. (4536)

VADONATUJ Singer női varrógép olcsón eladó. Cal. Traian 51. (4540)

KÜLÖNFÉLE butorok és egyéb holmik eladók. Erdéklődni Str. Regina Maria 3. portánál. (4542)

ELADÓK: butorok, képek, ruhaneműk szobanövények. Cal. Regele Ferdinand 37. I. em. jobbra. (4555)

KITÜNŐ rádió teljesen új, modern 1939 típusú Eumig négy plusz egy lámpás, kényszerűségből vételáron mélyen alul sűrű gősen eladó. Cim a kiadóban. (4553)

BRILLIÁNS mellű, sötétszürke zakó Diamant bicikli, oroszlal, tükrök, komód, kredenc, konyhaág eladó. Str. Dorobantilor 36., apart. 4. (4554)

TELJESEN új bakancs, 43-as számú és bőr lábszárvédő eladó. J. Wollheimer, Str. Regina Maria 34. (4556)

ELADÓ SÜRGŐSEN! minden elfogadható áron gyönyörű fekvésű 430 nm. villahely A. Muresan ut felső részén. Erd. C. M. Foch 44. Apart. 24-a. reggel 9—d. u. 4. (4563)

JÓKARBAN lévő gyermekkosci eladó. Str. Aventuriosă 13. (4564)

TANGÓHARMONIKA 48-as, nem használt eladó. Str. Miron Costin 19. (Ajtó 6.) (4571)

ÜZEMKEPES csukott Ford minden elfogadható árért eladó. Erd. Str. Gelu 40. szám. (4574)

ELADÓ 4 drb. jókarban lévő antik kárpitotzott szék, rendelőbe is alkalmas. Cal. Reg. Ferdinand 2-a. (2743)

FÉRFIRUHÁK, kalap cipők, esőköpeny, fehérneműk új állapotban eladók. Str. Rudeanu 16. (4601)

EGY favágómotort keresek megvételre Str. I. Maniu 18. Kovács. (4595)

JÓ állapotban lévő cserépkályha eladó. Str. Marinescu 50. (4576)

TRAFIK jövedelmező, belvárosban, forgalmas helyen átvethető. Kell 200 000 lej. Universal, Str. Reg. Maria 20. (4577)

ELADÓ dupla üveges ajtó komplett és egy Dániel kályha 1000 lej. Str. Fr. David 7. (4583)

EGY modern sportkocsi eladó Str. Scărilor 6. (4586)

EGY szép tükrös díjfaszekrény, ágyszórányos, matrác betéttel és éjjeliszekrény olcsón eladó. Str. Reg. Maria 20 Ház méster. (4590)

SZÖLŐPRÉS, legújabb gyártmányu, 12 liter tartalommal eladó. Str. Gh. Enescu 14. (4592)

INGATLAN

VESZEK egy szoba, konyhás olcsó házat Takács, Str. Calvin 7. (4560)

HAZASTELKET vennék 30—50 ezer lejig, jobb helyen. Esetleg Someseniában is. Cim a kiadóban. (4603)

FEL parcella eladó Str. Horea 123. Ért.: 121. alatt (4566)

KITÜNŐ fél parcella a Grigorescu negyedben eladó. Ért.: Str. Fântânelei 42. (4567)

ÁLLOMÁS közelében 1000 nm házhely olcsón eladó Cal. Reg. Ferdinand 89 Apartamentul 13. (4570)

ELADÓ házak Fântânelei uton 1000 nm. telek 120 ezer lej — Belvárosban 2 szoba, konyha, 1 szoba, konyha, 1 szoba, kert 400 ezer lej — 3 szoba, konyha, nagy kert 350 ezer lej. Kamilli, Str. Brătianu 33. (4582)

ÁLLÁST KERES

INTELLIGENS idősebb árva leány valószínűleg kisebb család háztartása vezetését. Választ „Vidékre is megyek” jelígre a kiadóba. (4535)

ELMENNEK beteggondozó nőnek. Megbízható vagyok. Ajánlatokat „Beteggondozó” jelígre a kiadóba kéretnek. (4550)

GYORSIRÁST, román német magyart és román nyelvet tanít tanárnő. Cal. Regele Ferdinand 37., I. 6. Erdéklődni 2—4. (4552)

Hosszu hetek gondos előkészületei után vasárnap este végbemegy a színház ünnepi megnyitó előadása. Herczeg Ferenc bűbajos, romantikus vígjátékát, a Déryné ifiasszony-t választotta megnyitó előadásul a színház. A címszereplő Fényes Alice sajátkezűleg aláírt, nagyalakú fényképét emléktül megkapja a megnyitó diszeloadás minden nézője.

Déryné ifiasszony

— Az évadnyitó előadás minden nézője megkapja Fényes Alice aláírt, nagyalakú fényképét —

A színház évadnyitó ünnepi előadását azzal is emlékeztetessé akarja tenni, hogy minden nézőnek emléktül adja Fényes Alicenak, a Déryné ifiasszony címszereplőjének 18x24 cm. nagyságu dedikált fényképét. A kitűnő kép a művésznőt Herczeg Ferencnek vígjátékának címszereplőjében, korhű jelmezben ábrázolja és bizonyára minden műbarát számára kedves és értékes meglepetést fog jelenteni.

FIATAL nő gondozói állást keres idősebb nőnél, vagy férfinél, vidékre is megy. Ugyanott butorozott szoba 600 lejért kiadó. Str. Sincal 18. (4584)

FIATAL intelligens vidéki nő nevelőnői állást keres. Cim a kiadóban. (4598)

HAZVEZETŐNEK ajánlkozik középkorú, jól főző diplomás nő magánoshoz, vagy fűrésztelepre vidékre is megy. Cal. Motilor 29. Oana Julia. (4593)

ÁLLÁST KERES

VIDÉKI pékségbe keresek állandó munkára segédet. Értekezni Str. Ciocărliei 15. (4541)

TAKARITÁST lakás kapható október elsejére. Cim a kiadóban. (4558)

FŐZÉSHEZ értő bejárónőt felveszek azonnalra. Cal. Reg. Ferdinand 34. ajtó 3. (4568)

MINDENEST, ki jól főz, jó bizonyítvány nyal október 1-re felveszek. Jelenkezni: Str. I. Maniu 24. I. em. Apart. 2. (4600)

KERESEK férfi fehérnemű varrónőt, ki szabni tud. Jelenkezni vasárnap Str. Closca 16. (4596)

EGY ügyes fiút uriszabószághoz fizetéssel tanulónak felveszek. Berkovits, Cal. Reg. Ferdinand 2-a. (2742)

ASZTALOS tanulót felveszek, román fiú előnyben. Morariu asztalos, Avram Iancu 32-a. (2741)

KIFUTÓFIUT megbízható családból, szülei beleegyezéssel felvesz Angyal drógeria, Leitersdorfer, Cal. Reg. Ferdinand 18. (4572)

EGY önálló vegyesmunkás szabósegédet felveszek. Str. Văii 11. (4591)

KÜLÖNFÉLEK

TYUKSZEMEIT biztos sikerrel kiképzeli Oleinek orv. vizsg. lábapoló. Str. N. Jorga u. 19. rendel 3—6-ig. (4265)

PRIVÁT pénzt keresek első helyre való bekebelezésre valórizáltan bármilyen összegben. Universal, Str. Reg. Maria 20. (4579)

500.000 lej valórizáltan megfelelő ingatlan-garancia ellenében egy összegben kölcsön vehető. Universal, Str. Reg. Maria 20. (4578)

500.000 lejt első helyi betáblázásra kihelevezek. Ajánlatokat „Valorizált” jelígre a kiadóba kérek. (4589)

OKTATÁS

NÉMET és számtan magántanítást vállalok. Str. Episcop Ivan 8-a. (4547)

KIADÓ LAKÁS

KIADÓ Str. Decebal 2. sz. alatt egy szoba, két szoba, konyha, nagy pince, nyitott szin, kamarák raktárnak, fátelnek alkalmas hely. Értekezni ugyanott Rosenberg. (2739)

EGY külön telek 3 szoba, konyha és szoba, konyha kiadó október 1-ére. Strada Aron Densușianu 6-a. (4538)

MŰHELYNEK is kiadó egy szoba, konyha. Löbli, Str. Gh. Baritiu 18. (4539)

MODERN garzonlakás azonnal kiadó. Str. Biserica Orthodox 17. (4543)

KIADÓ november 1-től komfortos szép négyszobás lakás nagy kerttel Str. Elisabetin. Erdéklődni Katona Sándornál, Cal. Regele Ferdinand 34. I. 7. délután 5-ig. (4544)

KÜLÖN telken kiadó 2 szoba, 1 konyha Str. Babes 25. és Str. Vasile Lupu 78. (4546)

VARROLÁNY vagy gyárba járó lakást kaphat Piața Mihai Viteazul 7. I. 3. (4548)

SZOBA, konyha kiadó 500 lejért. Str. Iuliu Cezar 1. (4549)

ves és értékes meglepetést fog jelenteni.

Egyébként a Déryné ifiasszony immár teljesen készen várja az előadást. A színészek Kádár Imre vezetése mellett a legnagyobb szorgalommal és szeretettel készültek fel a parádés előadásra, amely a mai nehéz időkben kétszeres jelentős eseménye lesz erdélyi kulturális életünknek.

KÜLÖNBEJÁRATU különleges szoba kiadó. Str. Elisabeta 30. (4562)

KÜLÖNTELEK 2 szoba, konyha, speiz pince, villany és kut az udvaron, kiadó november 1-ére. Str. Muresului 19. (Colonia Somesului.) Értekezni ugyanazon ucca 6. szám alatt. (4551)

KIADÓ október 1-ére 3 szoba, konyha fürdőszoba komfortos lakás. Str. Filipescu 1. szám. (4555)

KIADÓ egy szoba, konyha, Str. Bis. Ortodoxe 13. (4569)

LAKÓTÁRSNÓT keresek és egy kis-leány szállást kaphat. Cal. Motilor 14. Apart. 6. (4565)

LAKÓTÁRSNÓT keresek teljes ellátással. Str. Iorga 21. (4573)

KÖZPONTBAN komfortos lakásomban 2 szolid fiatalember lakást, esetleg teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban. (4575)

EGY szép, nagy, világos szoba, különbejárattal azonnal kiadó. Irodának is alkalmas. Cal. Reg. Carol II. 14. (2740)

KÜLÖN telken 2 szoba, konyha, élő és fürdőszoba, speiz azonnal kiadó. Str. Fântânelei 79. (4597)

KAPUALATTI és udvari butorozott szoba fürdőszoba használatával kiadó. Str. Dubalarilor 6. (4580)

KIADÓ egy különbejárattal üres szoba. Str. Reg. Maria 19. (4581)

INTELLIGENS nő olcsón lakást kaphat fiatal párnál, esetleg teljes ellátással. Str. Gelu 30. (4583)

LAKÁST KERES

BORPINCÉT keresünk. Telefon: 14—92. (4534)

KERESEK azonnalra vagy elsejére komfortos különbejárattal elegánsan butorozott szobát, lehetőleg villanegyedben. Cimeket „Doktor” jelígre a kiadóba. (4559)

KERESÜNK központban 2 nagy világos szobát irodahelyiségné november 1-ére. „Berlini Victoria”. Telefon: 12-39. (4561)

KERESEK 1 szoba, konyhás, nagy speizos lakást közel az állomáshoz. „Fizetek pontosan” jelígre cim a kiadóban. (4587)

KOMOLY család sürgősen keres butorozott szobát 2 ágyval, sezlennel, éjjeliszekrénnel, szekrénnel és székekkel, többi butor van, egy konyhát, konyhaszekrényvel, főzőkemencével, asztal, székekkel, speizt, fűtőkamrát és esetleg fürdőszobát. Ért.: Str. N. Jorga 13. Apart. 1. (4557)

Mozi

ROYAL MOZGÓ: Chaplin felesége, Paulette Godard, Douglas Fairbanks jr., Janet Gaynor. 3 világsztár világfilmje: **Fiatalság.** Minden fiatal és öreg nézze meg, amelyben fontos útmutatást talál a mai helyzet nehéz problémáihoz.

CAPITOL MOZGÓ: Az új szezon legnagyobb premijere: **A bánatos ucca.** Hugó Bettauer remekműve filmen. Fősz.: Dita Parlo, Inkijinnoff és Albert Prejean.

RIO MOZGÓ: Ma 3, 6—9-kor. Két világsztár: I. **Fegyenc voltam.** (En és Te). Társadalmi dráma. Az évad szenzációja Fősz.: George Raft és Sylvia Sydney II. **Honfoglalók.** Monumentális rendezésű Wild-West film. Nagyobb, mint a Bengali. Fősz.: Joel Mc. Crea és Frances Dee. III. **Hiradó.** Köv. műsorunk: **Tura, a dzsungel királynője.** Színes film. Fősz.: Dorothy Lamour. II. **A titokzatos 24-es kém.** Fősz.: Herbert Marshall.

SELECT MOZGÓ: Fehér karnevál (Jég-ünnepély) 1940. legcsodálatosabb látványa ez a film, melynek eleganciája és fénye minden eddigit felülmul. Főszerepben: Joan Crawford és James Stuart.

URANIA MOZGÓ: Szenzációs dupla műsor. I. **Munkanélküliek.** A három Ritz-fivér szenzációs vígjátéka. II. **Bűntény a Ringen.** Kalandorfilm, Fősz.: Péter Lorre.

A THALIA MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szeptember 24. vasárnap d. u. 3: **Jancsi és Juliska** (Gyermekelekedés zenével, táncokkal és dalokkal. Jancsi: Fényes Alice, a többi főszerepekben: Beness, Czopán, Miklóssy, Nagy István, Réthely, Csóka, Deésy, Szabados, Lantos, Bodó, Dancsó, Csengeri Lajos, Solymossy, stb. Az énekkart Stefanidesz vezényli. Premier bérlet 1. szám.)

Délután 6: **Gyimesi vadvirág.**

Este 9: **Déryné ifiasszony** (Herczeg Ferenc vígjátéka. Ünnepi megnyitó előadás. Rendező: Kádár Imre. Fősz.: Fényes Alice, Paál Magda, Havadi Nagy Ilonka, Miklóssy, Czopán, Rajnai Elli, Kovács György, Nagy István, Réthely, Csóka, Deésy, Szabados, Lantos, Bodó, Dancsó, Csengeri Lajos, Solymossy, stb. Az énekkart Stefanidesz vezényli. Premier bérlet 1. szám.)

Hétfő fél 9: **Déryné ifiasszony** (Rendes bérlet 1. szám.)

Kedd fél 9: **Déryné ifiasszony** (Irodalmi bérlet 1. szám.)

Szerda fél 9: **Műtét** (Tomcsa Sándor vígjátéka, az Erdélyi Helikon és a színház drámapályázatának ez évi győztese, részben új szereposztásban.)

Csütörtök fél 9: **Iglói diákok** (Farkas Imre operettje, teljesen új betanulásban, új kiállításban. Rendező: Gróf László, vezényel Stefanidesz József. Fősz.: Kovács Károly, Kovács György, Ditrői Puskás Béla, Réthely, Borovszky, Deésy, Csóka, Lantos, Rajnai, Örvössy, Szabados, Bodó, Perényi, Gulácsy, stb. Premier bérlet 2. sz.)

Péntek fél 9: **Iglói diákok** (Rendes bérlet 2. sz.)

Vasárnap este megtartják a Magyar Színház megnyitó előadását, a délutáni előadások azonban elmaradnak

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Az Armand Calinescu miniszterelnök tragikus halála miatt elrendelt nemzeti gyász — bukaresti hivatalos közlés szerint — a nemzet nagy halottjának temetésével egyidejűleg véget ér. A kolozsvári Magyar Színház igazgatósága az elrendelt nemzeti gyászsal kapcsolatosan a közönség tudomására hozza, hogy a szeptember 24. vasárnap délutánra kitűzött előadások elmaradnak, ellenben a vasárnap esti, szezonnyitó ünnepélyes előadás zavartalan megtartásának nincsen semmi akadálya és így a megnyitó előadást, amelyen Herczeg Ferencnek „Déryné ifiasszony” című pompás vígjátékát mutatják be, feltétlenül megtartják.

— **FÖLDRENGÉS SZMIRNÁBAN.** Isztambulból jelenti a Rador: Szmirnában és környékén hatalmas földrengés volt, amely nagy károkat okozott. Számos ház rombadőlt. Eddig még meg nem erősített jelentések szerint a földrengésnek valószínűleg több emberélet is esett áldozatul.

— **ANDREAS CASSULO BUKARESTI PÁPAI NUNCIUST MAGANKIHALLGATÁSON FOGADTA XII. PIUS PÁPA.** Bukarestből jelenti a Rador: Vatikánvárosból érkező jelentés szerint Andreas Cassulo, bukaresti apostoli nuncius néhány napi római tartózkodás után elutazott. A bukaresti pápai nunciust XII. Pius pápa magánkihallgatáson fogadta.

Hirek

NAPTÁR. 1939. Szeptember 24., Vasárnap. Róm. kat.: Fog. kiv. Mária. Prot.: Gellért. Ort.: Tecla. Izr.: 11. Tisri.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre 150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉT!

AMIKOR EGY KÉZ NEM ELÉG...

Üdvözlő: Oh milyen apró kezeckéi vannak Jucika. Azt hiszem, ha ásit, egy kezecke nem is elég, hogy elfedje a száját...

MENNYI HÁROM MEG KETTŐ...

Az I. elemi osztályba járó Évike sirva jön haza az iskolából, majd így panaszkodik két barátjára édesanyjának:

— Anyukám, Juci és Piri mindig össze vannak beszélve.

— Miből gondolod Évike? — érdeklődik a mama.

— Délelőtt az iskolában megkérdeztem őket, mennyi három meg kettő és mindketten azt felelték, hogy öt.

— Ügyeletes gyógyszerárak. Szeptember 23-án szombaton reggeltől szeptember 30-án, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Lukács utóda, Memorandului-ut, dr. Olariu, Regina Maria-ucca; Minerva, Regele Ferdinand-ut; dr. Rusu, Cipariu-ucca.

— A MODERN FILMAMATŐR utazásait, kirándulásait már nem halott fényképekben örökíti meg, hanem eleven filmképekben. — Filmeit a legszakszerűbben és jutányos árban hívja elő, vagy fordítja meg a Fotofilm laboratóriuma. — Vidékiek részére gyors expedálás.

Fotofilm
CLUJ. STR. REG. MARIA 6. TEL. 33-66

— A kolozsvári mezőgazdasági akadémián október elsején kezdődnek a vizsgák. A kolozsvári mezőgazdasági akadémián a vizsgálatok október elsején kezdődnek és október 15-én fejeződnek be. Az akadémia igazgatósága már össze is állította a vizsgák sorrendjét és megállapította az időpontot is. A vizsgálatokra szeptember 29-éig lehet jelentkezni.

— Háromezer év után A nyugatkinai Hszi-Fan kínai törzs emberei, akik mint egy 2500—3000 év óta ott élnek Kína és Góbi sivatag határán, alapjában megváltoztatták eddigi politikai álláspontjukat. A törzs ugyan alig számlál többet 8—10 ezer embernél, de háromezer éven át mindig föntartotta különállását és akár erős volt a Mennyei Birodalom, akár gyenge, a Hszi-Fan törzs mindig a benemavakozás álláspontjára helyezkedett Kinával szemben. Nem kért védelmet és nem fizetett adót. A Hszi-Fan törzs egyszerűen nem törődött Kinával, pedig nyelvileg, kulturájában is kínai volt. A múlt hónapban husz különös öltözötű, marconaképű ember jelent meg Szecsuan tartomány fővárosában. Csengtuban és kihallgatást kértek Wang kormányzótól. A kormányzó fogadta őket. A husz férfi röviden közölte a kormányzóval, hogy háromezer év után földadják különállóságukat. Halották, hogy a kínai kormány súlyos küzdelmet vív és ez arra készíti őket, hogy minden rendelkezésükre álló erővel támogassák Csang-Kai-Sek-et. Ugyanekkor — mondották — hogy háromezer évig elszigetelhetők magukat, de most nincs helye a különállásnak. Szóltak és távoztak.

— Földrengést jelzett a budapesti földrengést jelző készülék. Budapestről jelentik: A budapesti földrengést jelző intézet készülékei pénteken délelőtt 1 óra 30 perckor 1200 kilométer távolságról erős földrengést jeleztek. A rengés 50 másodpercig tartott és gyenge ugrázás következett.

Kilenc erdélyi író tíz kötetben

Sokezer példányban viszi szét a posta néhány napja Erdély magyar olvasóihoz azt a színes, üde, székelly népies motívumokból készült fedőlapos tájékoztatót, amit az Uj Erdélyi Könyvek címen megindult legújabb irodalmi könyvsorozat szerkesztősége állította össze. Az Uj Erdélyi Könyvek prospektusából örömmel értesülünk, hogy ez az új vállalkozás kilenc erdélyi író számára teszi lehetővé a mai időkben is, hogy szavukat, mondanivalójukat a közönséghez eljuttassák.

Az Uj Erdélyi Könyvek célkitűzése, hogy fiatal és beérkezett írókat minden megkülönböztetés nélkül, csupán az igazi tehetségre tekintettel segítsen szóhoz.

— Az orvosi városzobában hirtelen meghalt a beteg asszony. Csernovitzból jelentik: Megdöbbentő eset történt dr. Rosenblatt csernovitzki orvos Universitáti-ucca 12. szám alatt levő rendelőjében. Fruchter Anna asszony kezelésre jött az orvoshoz. Miközben a városzobában várakozott, hirtelen rosszul lett és a gyors orvosi segítségnyújtás ellenére is pillanatok alatt kiszenvedett. A hatóságok intézkedésére az asszony holttestét beszállították a bonctani intézetbe és a boncolás útján fogják megállapítani a hirtelen bekövetkezett halál okát.

— Pénzbírságra ítélte a katonai törvényszék a tiltott röpiratok terjesztőit. Megírtuk, hogy Maior Iosif baptista prédikátor és Antal Mária szilágysomlyói lakosok tiltott röpiratok terjesztése vádjával a katonai törvényszék elé kerültek. Megírtuk azt is, hogy az első tárgyaláson a katonai törvényszék nem hozott méltányos ítéletet, hanem annak kihirdetését másnapra halasztotta. Tudósításunk kiegészítésül most közöljük, hogy a vádlottak védelmét dr. Blazsek Alfréd kolozsvári ügyvéd látta el és a katonai törvényszék a védő részéről előterjesztett összes mentőkörményeket figyelembe véve, a vádlottakat egyenként csak 1000—1000 lej pénzbírságra ítélte.

— Csödöt mondott a biológia a születendő gyermek nemének előre való meghatározásában. Newyorkból jelentik: Sydney Fortel newarki (New Jersey állam) biológus félévvel ezelőtt a következő hírdetést tette közzé a helybeli lapokban: Szeptember 17-én vagy 18-án feleségem fiúgyermeknek fog életet adni, kit a Howard névre fogunk keresztelni." Fortel husz év óta tanulmányozza a nemek meghatározásának kérdését és azt állította, hogy feltétlen biztonsággal meg tudja előre állapítani a születendő gyermek nemét. Rendszere ezúttal csödöt mondott: felesége szeptember 20-án leánygyermeket szült, aki a Hazel nevet kapta.

— A csodátevő fakir kilenc órát töltött a cementfalú sirban. Dabarban, Bombay egyik külvárosában Shree Bhagwandassjee híres csodátevő hindu fakir nagy tömeg jelenlétében cement falú sirba temették. Az aszkéta mosolyogva kuporodott le a sírgödör fenekére terített özbőrrre, azután a gödört vaslemezekkel légmentesen elzárták és a lemezekre másfél méter vastag földréteget tapostak. Kilenc óra múlva megnyitották a sírt. A fakir eredeti helyzetében, szoborszerű mozdulatlanságban kuporgott a gödör fenekén. Kissé megborzosgott, midőn szabad levegő érte testét és minden segítség nélkül kiugrott a sírból. A nyakán függő virágfüzér oly friss volt, mintha akkor szakították volna le.

— Elmarad a kulturális mozikaraván ünnepélyes fogadtatása Kolozsváron. Kolozsvár polgármesterei hivatala 37787—1939. szám alatt hírdetményt bocsájtott ki, amelyben közli, hogy a nemzeti gyászra való tekintettel az állami propagandaügyi minisztérium kulturális mozikaravánjának ünnepélyes és hivatalos fogadtatása elmarad. A mozikaraván Kolozsvárra minden hivatalos külsőség nélkül vonul be. A vonatkozó hírdetményt dr. Bornemisa Sebastian, Kolozsvár polgármestere és Pán Victor városi főjegyző írták alá.

hoz. Ezért látjuk az Uj Erdélyi Könyvek szerzői között Berde Mária, Szántó György, Károly Sándor, Tabéry Géza, Ligeti Ernő, Szenczei László, Kovács György, Győri Illés István nevét, míg a sorozat utolsó kötete egy egyelőre ismeretlen erdélyi szerző műve lesz, melyre az Uj Erdélyi Könyvek szerkesztősége pályázatot hirdet.

Mindenkor öröm számunkra, de most többszörösen az, hogy az erdélyi magyar szellem friss megnyilvánulását tapasztalhatjuk. Bizunk benne, hogy az olvasóközönség megértő szeretettel kapcsolja fel, az érte és az erdélyi magyar kulturfolytonosság fentartásáért küzdő írók vállalkozását.

Szigorúan megbüntetik az árdragló kereskedőket

Horvát Iosif dr. rendőrkezes felhívása a kereskedőkhöz

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Napokkal ezelőtt több panasz érkezett a hatóságokhoz, hogy egyes kereskedésekben teljesen indokolatlanul, egyik napról a másikra megdrágították az árukat, elsősorban is az élelmiszerüzletekben. A beérkezett panaszokat maga Horvát Iosif dr. rendőrkezes vizsgálta meg, majd miután beigazolódott, hogy valóban számos visszaélés történt, magához kérette a lapok munkatársait s a sajtó útján a következő fontos felhívást intézte a kereskedőkhöz:

—Újból és nyomatékosan figyelmeztetek minden kereskedőt, hogy az áruzsoratórvény rendelkezéseit a legszigorúbban tartsák be. Mindazok, akik indokolatlanul emelik az árukat, a törvény teljes szigorával fogják szembetalálni magukat.

A rendőrkezes tura a mai naptól kezdve széleskörű ellenőrzést fog folytatni váratlanul, razziaszerűen, s akiknél a legkisebb visszaélésre jövünk rá, azokat kíméletlenül az illetékes bíróság elé fogjuk állítani, s ez esetben a legsúlyosabb büntetés vár rájuk.

— Ugyancsak kérihetetlen szigorral járunk el azokkal szemben is, akik ellen a vásárló közönség köréből feljelentés érkezik.

Az áruzsoratórvény rendelkezéseinek nemismerése egyetlen kereskedő számára sem lehet megalapozott, mert az erre vonatkozó rendeletet mindenkinek módjában volt elolvasni és tudomásul venni s a rendelet különben is világos és félreérthetetlen.

— Súlyos szerencsétlenség érte a katonát a bácsi rakodónál. Súlyos szerencsétlenség történt péntekre virradó éjjel a közeli Bács községben. A fegyvergyakorlatra behívott katonáknak vasuti kocsikba való elhelyezése közben Morariu Ioan, az egyik határőrs csapattest katonája a vonat kerekei alá esett, melynek bal kezét levágták. Morariu súlyos sebével beszállították a kolozsvári sebészeti klinikára, ahol gondos orvosi ápolás alá vették.

Rádió

VASÁRNAP, SEPTÉMBER 24.

BUCURESTI. 7.30: Ritmikus torna, rádió híradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 10: Istentisztelet közvetítése. Majd: egyházi ének közvetítése hangszerekkel és egy házi felolvasás. 13.05: Déli zene. 14.30: A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 18.17: Táncczene. 20.15: Táncczene. 20.40: A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 22.15: Hírek magyar nyelven. 22.25: Keringők. 22.30: Hírek. 23. Hírek. 23.15: Lemezek.

BUDAPEST I. 9. Hangszerek. 9.45: Hírek. 11: Róm. kath. egyházi ének. 12.15: Evang. istentisztelet. 13.30: Hangverseny. 14.45: Hírek. 15: Hangszerek. 16: Gazdáknek. 16.45: Kamarakör. 17.30: Magyarországi—Németországi labdarúgómérkőzés. 18.20: Liszt-művek. 18.40: Előadás. 19.10: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Felolvasás. 20.55: Dalok. 21.50: Előadás. 22.15: Szimfonikus költemény. 22.40: Hírek. 23.05: Táncclemezek. 23.40: Hírek idegen nyelveken. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek.

A piac legújabb eseményei

Amint a napokban megemlékeztünk róla, az egyik kolozsvári nagyipari vállalat amely háztartási vegyipari cikkek előállításával foglalkozik, székhelyét előbb Giurgiuba akarta áthelyezni, majd úgy döntött, hogy központját Bukarestbe telepíti. Mint értesülünk, a vállalat új jogi formát vesz fel és Bukarest székhellyel részvénytársasággá alakul át. Az új részvénytársaság S. A. R. pentru Industria Cremei de Ghetes Unsorilor elnevezéssel Bukarestben már meg is alakult.

Wurzel Géza kolozsvári készruhakereskedő moratóriumkérése felett szeptember 16-án kellett volna a hitelezőknek dönteniük, míg az érdemi tárgyalást szeptember 20-ra tűzte ki a kolozsvári törvényszék. Mivel a vállalat jogi képviselőjét fegyvergyakorlatra behívták, a moratórium ügyében már csak október első napjaiban lesz tárgyalás.

A napokban a kolozsvári városi mérnöki hivatalhoz a következő újabb építkezési engedélykérekeket nyújtották be: Szász Julianna Albini-ucca 27. szám alatt, Luca Ferenc Gutenberg-ucca 12. szám alatt, Farakas Andor Amurg-ucca 23. szám alatt földszintes családi házakat építtetnek.

A VI. hadtest október 10-én áreljést tart a kolozsvári katonai egységek hussal és hústermékekkel való egyévi ellátására.

A törvényeket az ország összes polgárai kell ismerjék...

igy írják elő a jogszabályok. És teljes joggal, mert ismerve azokat, tudjuk, hogy mely esetben követünk el törvényellenességeket és hogy a büntetéseket elkerüljük, óvatossá válnunk. Hasonlóképpen kellene az embernek az étkezésre vonatkozó szabályokat is figyelembe venni, mert ha nincs ezekre tekintettel, akkor könnyen megbetegszik, ez tehát a büntetés.

Azonban, hogy megrövidítsük ezen büntetés időtartamát, használjuk az orvostudományban kiválóan elismert Gastro D. gyógyszert, amely egy Amerikában felfedezett gyógynövény kivonatából készül. A Gastro D. hatása gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegségeknél, valamint gyomoridegességeknél egyenesen meglepő. Orvosok is ajánlják.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Elfogták a Fischbein-cég betörőit

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Részletesen beszámoltunk annak idején arról a vakmerő betöréses lopásról, amelyet a Ferdinand király ut 88. szám alatt lévő Fischbein Armin-féle fűszer- és gyarmatárú üzletben követtek el. A betörők a nagyértékű árukon kívül 52 ezer lej készpénzt is zsákmányoltak az üzletből. A széles körben bevezetett nyomozás során mint megírtuk, letartóztattak egy fiatalok suhancot, aki régebben a Fischbein cég szolgálatában állott és aki beismerte azt, hogy több alkalommal követett el az üzlet terhére, de tagadta, hogy a nagyszabású betöréshez bármilyen köze is volna. A rendőrség a széles körben és fáradhatatlanul folytatott nyomozás során most elfogta a vakmerő betörés tényleges tettest: Vass Ferenc, Kiss Ferenc és Bálint Árpád veszedelmes betörők és gonosztevők személyében, akiknek kihallgatása folyamatban van. A rendőrség nyomozó munkája most már főleg annak megállapítására irányul, hogy kik voltak a három tagú betörő társaság orgazdái, akiknél a veszedelmes gonosztevők a betörésből származó jelentős zsákmányt értékesítették.

Mégis módosítják az amerikai semlegességi törvényt

Lengyelországban állítólag új kormány alakul
Hitler erőyes üzenete Angliához

(WASHINGTON.) (Rador.) Az United Press jelentette: A semlegességi törvény módosítását célzó törvényjavaslatot hétfőn mutatják be a kongresszus bizottságának. Hir szerint a törvény több módosítást tartalmaz. Ezek közül a legfontosabb az, hogy az amerikai hajók nem szállíthatnak a háború tartalma alatt a hadviselőeknek árukat. Pittmann szenátor, a kongresszus külügyi bizottságának elnöke kijelentette, hogy a törvényjavaslathoz még egy záradékot csatolnak, amely szerint Roosevelt elnöknek jogában van úgynevezett veszélyes sávokat kijelölni, amelyeken amerikai hajók nem közlekedhetnek. Ilyen sávokat vonhatnak a semleges államok felségvizeinek területeire is, ami által elkerülhetik a felesleges vitákat és vádaskodásokat.

AZ ANGOL-FRANCIA LEGFŐBB HADITANÁCS ÜLÉSE

(PÁRIS.) (Rador.) A Havas távirati ügynökség jelentése szerint Angliában tegnap ülést tartott a legfőbb nemzetvédelmi tanács, amelyen francia részről résztvettek Daladier francia miniszterelnök, Gamelin tábornok, a francia nagyvezérkar főnöke és Darlan admirális, a tengerészet vezérfőnöke. Az értekezlet során megvitatták a jelenlegi nemzetközi helyzetet, amely szeptember 14-ike óta alakult ki. Megállapították azokat a módosításokat is, amelyek mellett Anglia és Franciaország, valamint szövetségeseinek célkitűzései megvalósíthatóknak látszanak.

NÉMET HADIFOGLYOK ANGLIÁBAN

(LONDON.) (Rador.) A tájékoztató minisztérium jelentése szerint csütörtökön több német hadifogoly tiszt érkezett Angliába, akiket koncentrációs táborba helyeztek el. A hadifogoly legénységet külön táborba vették. A hadifoglyok megérkezésekor Londonban nem volt semmiféle tüntetés. Amikor a hadifoglyokat a vasúti állomáson leszállították, a tömegből egy asszony így kiáltott feléjük: „Mi az, nem volt szerencsétlen, bajtársak?” Mire az egyik hadifogoly így válaszolt: „Nem volt rossz helyzetünk.”

MOSZKVA ÉS ANKARA KAPCSOLATAI

(ISZTAMBUL.) (Rador.) A Reuter angol távirati iroda diplomáciai köréből vett értesülése szerint közelről Szovjetország és Törökország között tárgyalások indulnak abból a célból, hogy a két érdekelt ország között szorosabbra fűzzék az eddigi kapcsolatokat. Ugy látszik, ezzel a kérdéssel függ össze Saracoglu török külügyminiszter moszkvai útja is.

GAZDASÁGILAG ÉRTÉKES ZSIDÓ

(BERLIN.) (Dunaposta.) A német kormány felhívására számos külföldön élő zsidóvallású német állampolgár tért vissza a Harmadik Birodalomba, akiket azonnal munkahelyükre osztottak be. Ezek a zsidóvallású német állampolgárok a legfontosabban és a legteljesebben töltik be a rájuk bízott munkakört. A Németországba visszatért zsidók külön jelvényt kaptak, amelyen a következő betűk olvashatók: W. W. J. A három betű a következőket jelenti: „Wirtschaftlich Wertvoller Jude.” Ami magyarul azt jelenti, hogy „gazdaságilag értékes zsidó”. Az ilyen jelvények viselői nyilvános helyiségeket is látogathatnak, ott kiszolgálják őket, minden tekintetben élvezik a teljes jogú német állampolgárok helyzetét. A nemzeti szocialista párt tagjai azonban csak hivatalos érintkezést tarthatnak fenn velük, társadalmi és baráti kapcsolatot azonban nem.

EGY EMBERKÉNT...

(LONDON.) (Dunaposta.) Az egész

közvélemény egy emberként áll Chamberlain angol miniszterelnök felfogása és álláspontja mögött és mindenki egyetért abban, hogy Angliának a hosszú háborúra kell berendezkednie. A hosszú háború lehetőségére vall az a körülmény, hogy Anglia délkeleti részében 150 új kórházat rendeztek be. Az angol arisztokrácia számos tagja vidéki kastélyát ajánlotta fel kórház céljaira, amelyekből eltávolították a hatalmas értéket képviselő műkincseket és a kórházak berendezésének költségeit az angol főurak vállalták. Lord Rothermere szintén ajánlotta kastélyát kórház céljaira, továbbá Lord Astor, Marlborough és a Southerlandi hercegi családok is.

MAGYARORSZÁGON SEMMIFÉLE MOZGÓSÍTÁS NEM TÖRTÉNT!

(BUDAPEST.) (MTI.) Azt a párisi hírt, amely szerint Magyarországon több tartalékos korosztályt mozgósítottak volna, hivatalos magyar részről a leghatározottabban megcáfolják. Magyarországon — hangsúlyozza a cáfolat — semmiféle mozgósítás nem történt.

Gigurto ipar- és kereskedelmi miniszter:

Románia törhetetlenül ragaszkodik semlegességéhez

A német-román gazdasági kapcsolatok jelentősége

(BERLIN.) (Dunaposta.) Gigurto, ipar és kereskedelmi miniszter, aki hosszabb időt töltött Németországban, elutaszta előtti nyilatkozatot adott a sajtónak. A miniszter kijelentette, hogy a német-román árucseréforralom intenzívitását semmiféle tekintetben nem befolyásolta a jelenlegi háború. Ellenkezőleg, jótékonyan befolyásolta és nagy mértékben emelte a két ország árucseréjét. Románia tud és akar is árut szállítani Németországnak, Németország viszont annak következtében, hogy kiviteli lehetőségei a többi országok felé korlátozódtak, most még nagyobb mértékben tudja ellátni iparcikkekkel és készgyártmányokkal délkeleti szomszédjait, köztük elsősorban Romániát, gépekkel és más fontos beruházási tárgyakkal. Románia semlegességét semmiféle tekintetben nem befolyásolja és nem befolyásolhatja a német-román árucseré, amely nemcsak elérte a háború előtti színvonalát, hanem azt lényegesen meg is haladta. Romániának nincsen semmi oka arra, hogy ne tartsa fenn a legszívélyesebb jóviszonyt és kapcsolatot Németországgal és semmiféle tekintetben nem engedni befolyásolni magát ennek a kapcsolatnak zavartalan fentartása érdekében. Nemcsak Németországnak, de Angliának és Franciaországnak is érdeke, hogy a közép- és kelet-európai egyensúly állandósítása és fentartása érdekében Románia semleges maradjon, mert az összes nagyhatalmak közös érdeke az, hogy a Duna torkolatát semleges állam tartsa a kezében.

Kijelentette Gigurto miniszter azt is, hogy a háború további folytatása, véleménye szerint, értelmetlen és esztelen volna. A háború folytatásából egyetlen állam részére sem származhat semmiféle előny. Ezt az álláspontot és felfogást előbb-utóbb Franciaországnak is meg kell értenie, mert Németország ismételt és nyíltan leszögezi, hogy Franciaországgal szemben nincsen többé semmi területi igénye.

Végül hangsúlyozta Gigurto, hogy Románia továbbra is a legteljesebb semlegesség álláspontján marad és nem dobja oda magát a veszélyes és cselszövőyes nemzetközi politika játékszeréül.

Hozzájárult a nemzetnevelésügyi miniszter a felekezeti elemi iskolák növendékszámának felemeléséhez

A református egyházkerület igazgatótanácsának felhívása az iskolai igazgatókhoz

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A nemzetnevelésügyi miniszter egy korábbi rendeletében a kisebbségi elemi iskolákban korlátozta a beírható növendékek számát. Ennek alapján a felekezeti tanintézetek az egyes osztályokban csak 40 tanulót irhattak be. A sérelmes rendelkezés visszavonása ügyében a felekezeti iskolafenntartó egyházak ismételtan közbenjártak a nemzetnevelésügyi minisztériumban. A közbenjárásoknak eredményeként a nemzetnevelésügyi minisztérium a mai napon 169.451. szám alatt távirati rendelkezést küldött az erdélyi református püspökséghez, amelyet valószínűleg a többi egyházak is megkapnak. A

távirati rendelkezésében a nemzetnevelésügyi minisztérium úgy intézkedik, hogy az összes református elemi iskolákban nem negyven, hanem ötven tanulót lehet beírni.

A rendelkezéssel kapcsolatban a református egyházkerület igazgatótanácsa megtette a szükséges intézkedéseket. Körrendeletben szította fel az elemi iskolák igazgatóit, hogy a 40-es létszámon felül jelentkező tanulókat haladéktalanul vegyék fel a növendékek közé. Dr. Illés Gyula tanár előadó lapunk útján is felhívja az érdekelteket igazgatókat, hogy a rendelkezést haladéktalanul fogadtassák.

HITLER FELSZÓLÍTÁST INTÉZ ANGLIÁHOZ

(BELGRÁD.) (Dunaposta.) A Politika című lap berlini tudósítás alapján azt írja, hogy Hitler közelebről hivatalosan fel fogja szólítani Angliát, szüntesse meg Németország ellen a tengeri blokádot, mert ellenkező esetben Németország megteszi a nemzeti érdekeit és fennállását biztosító rendszabályokat.

MEGALAKULT AZ ÚJ LENGYEL KORMÁNY

(RÓMA.) (Dunaposta.) Olasz diplomáciai körökben Varsóból érkező jelentések alapján úgy tudják, hogy közelebről már meg is alakul az új lengyel kormány, amelynek elnöke Sonkowsky tábornok, a lengyel területen visszamaradt csapatok vezérő tábornoka lesz. Az új lengyel kormány megalakulása már meg is történt. Az új kormányban résztvehetnek azok a volt lengyel miniszterek is, akik Romániába menekültek és jelenleg is tartózkodnak, de csak abban az esetben, ha hivatalos nyilatkozatot adnak, amely szerint azt a régi lengyel kormányt, amelyben ők mint miniszterek tevékenykedtek, megszüntnek nyilvánítják és felintik. Ennek a nyilatkozatnak ellenében hagyhatják csak el Románia területét és vehetnének részt az új lengyel kormány megalakításában, amelynek törvényes elismeréséle Anglia és Franciaország sem gördithetnének többé akadályt.

Az a tény, hogy a nemzetnevelésügyi minisztérium hozzájárult a növendékek létszámának emeléséhez, az erdélyi református elemi iskolák tanulóinak létszámát körülbelül 2500 növendékkel fogja emelni.

A külföldön is mély részvétet keltett Calinescu halála

(LONDON.) (Rador.) A londoni ortodox székesegyházban vasárnap ünnepélyes gyászsztentisztelet lesz Armand Calinescu, Románia elhunyt miniszterelnökének lelki üdvéért.

CORDELL HULL RÉSZVÉTTÁVIRATA

(WASHINGTON.) Cordell Hull, amerikai külügyminiszter részvétátviratot küldött Gafencu román külügyminiszternek, amelyben a legmélyebb részvételének és rokonszenvének ad kifejezést a román nemzet irányában Armand Calinescu miniszterelnök tragikus elhunytá alkalmából.

MIT IRNAK A BUDAPESTI LAPOK

(BUDAPEST.) (Rador.) Az összes budapesti lapok nagy cikkben számolnak be az Armand Calinescu román miniszterelnök ellen elkövetett orvgyilkosságról. Részletesen ismertetik és méltatják az elhunyt kormányfő politikai pályafutását és nagy elismeréssel adóznak az romániai belső rend megteremtésére irányuló munkásságáról. Az Új Magyarország azt írja, hogy amikor Armand Calinescu azt látta, hogy a politikai pártok viszálykodása már türehtetlenné vált, gyakorlati megoldáshoz folyamodott és egyszerűen megtisztította az országot a politikai pártoktól, megteremtette a dinasztia tekintélyével az egy pártot. Nagy elismeréssel ír az elhunyt miniszterelnök kiváló szervezőképességéről, óriási munkabírájáról és rendíthetetlen akaraterejéről. A Pester Lloyd szintén hosszú cikkben számol be Armand Calinescu államférfiúi képességeiről és sajnálattal emlékezik meg arról a nagy veszteségről, amely Romániát és az ország népét korai és tragikus elhalálozásával érte. A Magyar Nemzet Armand Calinescu személyének és munkásságának méltatásával kapcsolatosan megírja, hogy az európai fővárosoknak semmi okuk nincs kételkedni Románia semlegességét nyilatkozatának őszinteségében, mert közismert az az erős kéz, amelylyel II. Károly király Öfelsége irányítja Románia politikáját és érdekeit a nemzetközi erők játékalával szemben.

(BUDAPEST.) (Dunaposta.) Az összes budapesti lapok pénteki számaikban is az elismerés hangján méltatják Armand Calinescu politikai és kormányfői tevékenységét, vezető helyen közlik azt a részvétátviratot, amelyet gróf Teleki Pál, Magyarország miniszterelnöke intézett a román kormányhoz Armand Calinescu miniszterelnök megdöbbentő haláláról és beszámolnak arról is, hogy a magyar miniszterelnök részvétátvirata Bukarestben mély benyomást keltett.

— ELMARAD A HOLNAPI VÁSÁRNAPRA HIRDETETT LÉGVÉDELMI BEMUTATÓ. Kolozsvár város polgármestere hivatala MONT osztályának felhívása és a közönség helyes tájékoztatása érdekében közöljük, hogy a szeptember 24-re, vasárnap délre hirdetett kolozsvári légvédelmi gyakorlat elmarad. A közönség tehát ne gyűljön össze a városháza előtti téren, mert a légvédelmi gyakorlatokat nem tartják meg. A gyakorlat megtartásának későbbi helyéről és időpontjáról kellő időben fogják tájékoztatni a közönséget.

A semleges államok helyzete

Írta: HALÁSZ JÓZSEF

I.

Az egyszeri hadviselő huszárstrázmester, akit nagyon faggattak, hogy beszélne valamit vitézi kalandjairól, így háritotta el a szót: „Ne kíváncskodj, mert rut dolog a háború...” És hogy igazságot mondott, azt nem csak a közvetlenül érdekelt háborús hatalmak, de a kavarodáson kívül álló országok vezetői is bizonyíthatják. A mostani háborúval kapcsolatban vegyük figyelembe például a semleges országok helyzetét. Hiába tartják távol magukat a harcoktól, mégis megérik azok következményeit. Mindenekelőtt roppant terheket ró rájuk az a körülmény, hogy semlegességük megővése, illetve határai védelme okáért kénytelenek ők is megszerezni hadseregeiket. Ez pedig nem olcsó mulatság ám. Azután gazdasági lehetőségeiket is súlyosan befolyásolja a zűrzavar. Eltekintve attól, hogy a gazdasági vérkeringés zavarai rájuk is káros hatással vannak, örökre az a veszedelem fenyegeti őket, hogy export-szállítmányaikat vagy az egyik, vagy a másik hadviselő fél dugáruinak minősíti és a tulajdonképpen nem is kodifikált hadijog alapján vagy megsemmisíti, vagy elkönfiskálja. Ugy Anglia, mint Németország kölcsönösen jegyzékben állapították meg azokat az árucikkeket, amelyeket saját felfogásuk szerint csempe-származék, tehát tilalmasnak minősítenek. A tengelyen való szállítás sok tekintetben mentesül az ellenőrzés alól, mert vagy az egyik, vagy a másik hadviselő féllel határos semleges ország könnyűszerrel vonaton továbbítja a megrendelt küldeményt. Ám a tengeren nem megy ilyen simán a dolog. Ugy az angol, illetve francia, mint a német és most utabban már az orosz hadihajók is keresztül-kasul járnak azokat a tengereket, amelyeken át leginkább történik az árucikk szállítás. Egymásután jönnek a jelentések, hogy vagy az egyik, vagy a másik harcos fél állított meg és süllyesztett el ilyen és ilyen rakományt megterhelt hajót. Amíg az ellenségek egymás kereskedelmi gőzéit pusztítják, addig még csak hagyján...

2.

De bezzeg, a semleges államok hajóira is sor kerül s ha szállítmányul akár az angol, akár a német dugárujegyzékben feltüntetett hadicikkeket visznek, akkor az ő sorsuk is meg van pecsételve. Már pedig alig van olyan áru, amit a különböző dugáru-jegyzékek fel nem tüntetnének. Elsősorban természetesen azok az anyagok forognak veszélyben, amelyeket hadiszer gyártására lehet felhasználni. Tehát vasérc, vas, acél, óm, ólom, réz, nikkel, salétrom, króm stb. Másodrendű dugárukat minősítik az élelmiszereket. Ezeket csak abban az esetben mentesítik az elkobzás, vagy a megsemmisítés alól, ha kifejezetten a semleges polgári lakosság élelmezésére szolgálnak. De már a konzervek, húsfélék, liszt, cukor stb., amelyeket az ellenséges hadsereg katonái is felhasználhatnak, irgalmatlanul elkobozzák. Érthető, hogy a semleges országok egymásután jelentették be tiltakozó óvásukat úgy Anglia, mint Németország kormányánál hajóik átkutatása, illetve szállítmányaik elkobzása miatt. A mindig óvatos és egyezkedésre hajlamos Nagy-británia késedelem nélkül késznek mutatkozott a semleges államok kormányaival való tárgyalások felvételére, hogy az ellentéteket lehetőleg csökkentse. Minden könnyítést hajlandó megadni a tengeri ellenőrzéssel kapcsolatban, hogy a semleges államok, különösen a saját szükségleteiket kielégítsék a hajózási kereskedelem útján. Német részről is történt nyilatkozat e tekintetben. Roeder tengernagy mondotta, hogy Németország a lehetőségek szerint kiméli, ni igyekszik a semleges államok kereskedelmét, de mert Anglia előzőleg drámai intézkedéseket alkalmazott, a Harmadik Birodalom is kénytelen hasonló szigorú állásfoglalást gyakorolni.

3.

Az elmondottakból látható, hogy a

semleges országok is alaposan megérik a háborút, noha a legkevesebb részük van a kirobbanásban és a továbbvite-
lésben. Mindenekelőtt lássuk, melyek a legközvetlenebbül érdekelt semleges országok? Észak-Európában a két Skandináv állam: Norvégia és Svédország, továbbá Dánia. Azután Finnország, Észt- és Lettország, valamint Litvánia. Nyugat-Európában a Francia és Német országgal egyformán határos Belgium, Hollandia, Luxemburg és Svájc, Közép-Európában, illetve a Balkánon Magyarország, Jugoszlávia, Románia és Bulgária. A Földközi-tenger mentén Itália, Spanyolország és legalább egyelőre Törökország is. A közép-európai államoktól eltekintve, a többiek leginkább a tengeri kereskedelemben vannak érdekelve, ahol úgy az angol, mint a német ellenőrzés rendkívül károsan hat kereskedelmi tengerészeti forgalmára. A felsorolt országokon kívül még úgy az északi, mint délelmerikai államok is valamennyien semlegesnek nyilatkoztak magukat. Az Egyesült Államok tengerészetiügyi miniszter, egy legutóbbi kijelentésében leszögezte, hogy abban az esetben, ha az Unió hajóit bármely részről támadás érné, ezt azonnal és a legkérelmezhetőbbül megtorolná. Az USA valóban meg is torolhatná a hajóin esett sérelmeket, ámde a kisebb országok legfeljebb csak kollektíve léphetnének fel. S erre vajmi kevés a valószínűség. Pedig a semlegességet úgynevezett nemzetközi törvények szabályozzák, egyformán megszabva a semleges országok jogait és kötelezségeit. Ilyen nemzetközi törvény az úgynevezett hágai egyezmény, melyet 1907-ben fogadtak el a hatalmak, 1912-ben, majd 1924-ben pedig újlag megerősítettek. Nem érdektelen azonban a hágai egyezmény előzményeiről beszélni.

4.

Még 1899-ben II. Miklós akkori orosz cári kezdeményezésére a németalföldi kormány Hágába értekezletet hívott össze a háború szabályainak egységes foglaltatás érdekében. Ezt a munkát 1907-ben folytatták, amikor is létrejött az előbb említett hágai egyezmény. Pontosan körvonalazták különösen a tengeri jogot, hogy milyen esetben van joga a hadviselőfeleknek úgy egymás, mint a semleges államok hajóit feltartóztatni, illetve elkobozni. Már a régebbi tengeri jog alapján is a tengeri háborúban résztvevő államok mindegyike úgynevezett szákmánybírósgot állíthatott fel, amely döntött arról, hogy a hajó, vagy rakomány felfoglalása jogos volt-e, vagy sem? De mert a felfoglaló állam bírósági ítéleznek a saját közegeik felett, a szákmánybírósg ítélezése nem kerülhetik el a pártoskodás gyanúját. Éppen ezért a hágai második értekezleten egy úgynevezett nemzetközi felebbviteli szákmánybírósg felállítását határozták el, melytől jogorvoslat lehetett volna kérni. Csakhogy ezt az egyezményt mindmáig nem erősítették meg. Maradt tehát minden a régióban. Valójában nincs olyan fórum, amely pártatlanul ítélné a vitás ügyekben. A surlódásokat így csak kölcsönös engedékenységssel s különösen a semleges országok hajóival tanúsítandó jóakarattal lehet, úgy ahogy elkerülni. Mint mondtuk: az angol kormány, hogy elejét vegye újabb ékverési lehetőségeknek, a legteljesebb engedékenység jegyében tárgyalásokat kezdett a közvetlenül érintett semleges országok kormányaival. Nagy kérdés azonban, hogy a háború további menete során, amikor minden bizonyítvánnyal egyre inkább el fogják fajulni a dolgok, lehet-e majd simán és zökkenő nélkül betartani bármiféle megállapodást a dugáruk kezelése, illetve megállapítása tekintetében? Az alábbiakban a hágai egyezménynek a semleges államok jogairól és kötelezségeiről szóló megállapításait kivonatolva ismertetjük.

5.

lete sérthetetlen. 2. Tilos hadviselő államok bármelyikének semleges ország területén átvonulni, élelmiszert, vagy hadianyagot átvinni. A 3—15. pontok részletesen felsorolják, hogy az előbb említettek kivül milyen jogaik vannak még a semleges államoknak a hadviselővel szemben és hogy az internáltakat és a semleges államokban ápolat sebesülteket milyen elbánásban kell részesíteni. A 16. és 17. pontok ismertetik, hogy milyen személyek tekintetében semlegeseknek, vagyis a semleges államok polgárai. Eszerint semleges személy nem használhatja fel semlegességét, hogy a hadviselő felek valamelyik ellen ellenséges magatartást tanúsítson és arra sem, hogy a hadban álló felek valamelyikének javára szolgáló cselekmények elősegítésében tevékenykedjen. A 19. pont szerint a semleges államok területéről a hadviselő állam területére került közlekedési eszközök, tehát hajók is, még ha magánosok tulajdonát is képezik, nem foglalhatók le. Ezeket az eszközöket haladéktalanul vissza kell származtatni a semleges államnak. Szükség esetén a semleges állam a fenti pont megsértése esetén kárpótítást visszatarthatja azokat az összegeket, vagy értékeket, amelyek a hadviselő állam tulajdonát képezik. Mindezekből látható, hogy olyan esetekben, amikor semleges állam hajóján hadieszköznek nem mondható árukat szállítanak, az semmiképpen sem foglalható le. Csakhogy bármint mond is a nemzetközi egyezmény, a háboruszkodó felek rendszerint csak a saját érdekeik szemszögéből szokták elbírálni a dolgokat s aszerint, hogy hasznos, vagy káros-e az a számukra: teszik meg a döntő lépéseiket.

6.

A helyzet az, hogy mint minden dologban a világon, a semlegesek ügyében is a mindenkori szükségesség irányítja a hadviselőket. Angliának és Franciaországnak meglehetősen könnyű a helyzete a nyersanyag és egyéb szükségletek ellátása tekintetében. Gyarmatbirodalmuk mindennel ellátja őket és ha netán idegen ország árujára volna szükségük, mérhetetlen arany készletük révén könnyen kielégíthetik igényeiket. Ámde Németország — az orosz segítség ellenére is — rá van szorulva a semlegesek támogatására. Így például élelmiszer szükségletének óriási hányadát kénytelen határain túlról beszerezni. Nem beszélve arról, hogy nyersvas, réz, ólom, nikkel és egyéb szükségleteit is legalább 70—80 százalékban idegen országban vásárolja. Vagyis kénytelen a semleges államok exportját igénybe venni, hogy szükségleteit kielégíthesse. Az első hallásra a semlegesek számára jó üzletnek volna tekinthető a németek részére való export. Csakhogy az angolok dugáru jegyzékében pontosan és szigorúan körvonalazza, hogy a semleges országok mit szállíthatnak és mit nem. Mert ha szállítmányaikat a saját szükségletük kielégítése címén vitetik hajóikon, a pontos angol statisztika a fejükre olvassa, hogy mennyi az a jogos igényük és mennyi a dugáru a hajó szállítmánya között. Ezért van az, hogy nyakra-főre elkobozzák a fölös hajóterheket. Viszont a német buvárhajók se tétlenkednek s a távirati és rádió jelentések jelzik, hány angol, illetve Anglia felé irányuló semleges hajó lett a szákmányuk. A harcoló felek ugyanis emberfeletti küzdelmet folytatnak a vas, acél, aluminium, szén, petróleum, gyapot, kaucsuk és a vegyszerek birtoklásáért.

7.

Ez érthető, mert a felsorolt anyagok nélkül a mai modern felszerelésű hadseregek egyetlen lépést sem tehetnének. A hadvezérek tehát azt követelik kormányaitól, hogy minden áron és minden eszközzel szerezzék meg számukra a hadianyagot. De hogyan, miképpen, ha megfelelő források és anyagok helyek nem állnak a rendelkezésükre? Il-

letve, ha az ezen forrásokhoz vezető tengeri utakat Scyllánál és Charybdis-nél is veszedelmesebb buvárhajók lepik el. Már pedig a célbatalált torpedó-
vegek ellen — amint azt a nemrég elsüllyesztett Courageous nevű angol repülőgépanyahajó szomorú példája bizonyítja, — nem véd meg semmi. Így tehát a semleges országok bármennyire is igyekeznek elkülöníteni magukat a háborútól, sok tekintetben éppen úgy kénytelenek viselni annak borzalmait, mint a harcoló felek. Nem érdektelen, ahogy az Univerzális egyik közelmúlt számában I. Lugosianu „Semlegesség” című cikkében magyarázza Románia állásfoglalását e kérdésben: „Jogi szempontból — mondja Lugosianu — a békes állapot más, mint a semlegességi helyzet. A semlegesség a béke akarátát fejezi ki ugyan, de a békés állapotban az állam szuverenitása semmilyen korlátozást sem szenved, az ország részéről a hadviselő felekkel szemben vállalt előző kötelezettségeken kívül... A semlegesség rendszerében azonban a szuverén állam saját akaratából korlátozókat kényszerít magára, amelyek az illető állam számára különböző jogokat és garanciákat nyújtanak, de kötelezett ségeket is jelentenek.”

8.

Valóban kötelezettségeket is, amelyeket a semleges államoknak a saját érdekükben pontosan be kell tartaniuk, hogy minden esetleges káros következményt elkerülhessenek. A hágai egyezmény világosan körvonalazza, hogy e tekintetben mi a jogos és mi a jogtalan. Azoknak a semleges államoknak tehát, amelyek szigorúan ragaszkodnak a többször megújított 1907-es hágai semlegességi konvencióhoz, nincs okuk sem mitől sem tartani. Viszont, ha valamely magát semlegesnek nevező ország elnézi, vagy eltűri, hogy polgárai közül némelyek az „üzlet, üzlet” jelszava jegyében a megengedett árukereskedelemtől határain jóval túlmenően is szállítósorokat bonyolítanak le akár az egyik, akár a másik hadviselő fél részére, természetesen, hogy viselniük kell az esetleges súlyos következményeket is. Mert nagyon jól mondja Lugosianu fentidézett cikkében, hogy „a semlegesség nem egyszerű ténybeli helyzet: az mindenképpen kötelező jogszabállyá válik úgy a hadviselő, mint a semleges fél számára. A semlegességi nyilatkozatnak számos előnye van háború esetén, az egyszerű békeállapottal szemben. A nézeteltéréseket kizárja az a tény, hogy a tiszteltetben tartott szabályokat nemzetközi egyezmények foglalják magukban, különösképpen az 1907-es hágai egyezmény. Az előre nem látott kérdések esetéről-esetire megvizsgálhatók és a nemzetközi szokásoknak megfelelően oldhatók meg. A semleges országok akciószabadságának megszorítása abban az esetben, ha nem szerződészerű és örökös semlegességről van szó — mint például Svájc esetében — nem tiltja meg valamely államnak, hogy védekező szövetségeket kössön más országokkal. A semlegességi nyilatkozat mögött ugyanazon békeakarát és védelmi politika áll, mint a szigorúan védelmi szövetségek mögött.” Mindebből tehát az következik, hogy a magát semlegesnek kinyilvánított állam maradjon is meg semlegesnek.

— Románia új római követe. Bukarestből jelenti a Rador: Duiliu Zamfirescu, Románia római meghatalmazott miniszterét szeptember 25-ével királyi rendelettel felmentette ezen megbízatása alól és a külügyminisztérium központi igazgatási ügyosztályában nyert beosztást. Helyébe Raoul Bossit, Románia jelenlegi budapesti meghatalmazott miniszterét nevezték ki az olaszországi román követség élére.

— Bukarest vízellátása. Bukarestből jelentik: A fővárosi közüzemek igazgatósága megtette a szükséges intézkedéseket, hogy esetleges háború esetére is megfelelő ivóvízzel legyen ellátva a főváros lakossága. A vízvezeték igazgatósága 30 évre elegendő ivóvizet tartalékol.

Apróhirdetések

APRÓHÍRDETÉSI ÁRAINK: Szavanként 1 lej, vastagabb betűkkel 2 és 3 lej. Jelíges és címmelküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Legkisebb hirdetés ára 10 lej. Csak portózott jelíges leveleket továbbítunk és csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett veszünk fel. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznap megjelensre csak délelőtt 10 óráig veszünk fel.

VILLANYDOLALÁS külföldi módszerrel és szerelőkkel. Csak párolva és nem kiszáritva. 14 perc alatt előállítva, a haj fényt és hullámot kap. Nyolc havi garancia. Már csak 150 lejtől. Reg. Ferdinand 30. Hölgyfodrászszalon. (2919)

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, briliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvekre keresek megveszek. Rosner ékszerész Cluj, Cal. Regele Ferdinand 114. (T2683)

INGYEN nem, de hihetetlenül olcsón vásárolhat finom férfiruha és kabát szöveteket, készfelneműt, kötöttáru, maradékokat Finkelsteinál. Str. Stroescu 3. udvarban, Urania mozi hátsó mögött. (2678)

TOPOLYA hálók, mindenféle butorok eladó. Használt butort veszek. Cal. Decebal 3. (4419)

JÓÁLLAPOTBAN levő Dániel kályhák ablakok, tömör és üveges ajtók eladó. Str. Balta 9. (4334)

MAKULATURA, újságcsomagoló papírt kapható 10kg-os tételekben a kiadóhivatalban.

ELADÓ: rövid, keresztúros, valódi „Börzendorfer” zongora, Thonet tükörszékrendek, íróasztal, szalongoarmatura. Str. Regina Maria 29. Sternbergnél. (4345)

ELADÓ jókarban levő íróasztal. Str. Iuliu Maniu 30. sz. (4346)

PRIMA kivitelű modern új hálók, ebéd- és kombinált szobák redukált árban sürgősen eladó. Műasztalos, Str. Moldovei 17. (4285)

EGY fázisu kisebb motort azonnali megvételre keresek. Márton, Cal. Reg. Ferdinand 105. (4435)

ÓCSKA cinket minden alakban 10 kiló gramon felüli mennyiségben állandóan veszek. Triumf S. A. Cal. Dorobanților 118. (hátsó udvarban). (3849)

LEGMODERNEBB mély és sport gyermekkoszik gyári árban, javításokat vállalunk. Str. Fabrica de Zahăr 47. Telefon: 19-03. (4370)

600 lej egy férfi strapa öltönyre való szövet. Sámuel, Str. Măloasă 19. (4326)

ÓCSKARUHÁKAT, télikabátokat, fel emelt árban veszek olcsón eladó. Str. Memorandului 4. Kapu alatt. (4307)

PRIMA tűzifa olcsón megrendelhető Primaria trafikban. (4391)

Szép női és gyermekcipőket a legolcsóbban csak a

„POPULAR”-ban

vásárolhat.
Calea Regele Ferd. No. 10. Az udvarban.

ÓCSKARUHÁKAT veszek és nagy választékban eladok, megyek házhhoz is. Grünfeld, Piața Unirii 18. (4357)

ELADÓ új kétkerékű taliga. Cal. Marechal Foch 177. (4464)

PRIMA boroshordók 500—1400-ig olcsón eladók. Érdeklődni a kiadóban. (4470)

ÉPÍTKEZÉSHEZ való kő eladó. Cal. Decebal 19. (4460)

URAK! Férfifelnemű nagy választékban, olcsó részletfizetésre is kapható. Cal. Decebal 10. (4506)

PARÓKAT veszek. Cim a kiadóban. (4507)

JÓKARBAN levő bundát keresek megvételre. Ajánlatokat „Alig használt” jelíggel kiadóba kérek. (4433)

ELADÓ alig használt 4 plusz 1 Orion rádió, 39-es típusú, betegség miatt 7000 lejtől. Cim a kiadóban. (4497)

TISZTI egyruhát keresek megvételre. Címeket „Tisztiruha” jelíggel „Jóestét!”-hez. (4493)

SZENÁT keresek nagyobb mennyiségben megvételre. Lehet vidéken is. Szénaprést bérbeveszek. Dr. Bulbuk, Str. Xenopol 2. (4494)

ELADÓ jóállapotban levő butorok olcsón. Ért.: Str. Ion Ghica 2-b. (4498)

ELADÓ két 700 nm.-es parcella 15 m. fronttal a Petrar kertben. Értekezni: Str. Episcop Ciorogaru 4. (4463)

ELKÖLTÖZÉS végett több butorok asztal, székek, szekrény, ágyak, főzőkernence, mosdó, gyermekszék, bicikli gyermeknek eladó. Str. A. Iancu 28. (4499)

SZÖLLŐZÜZÖT keresek megvételre. Ajánlatokat ármegjelöléssel Maklay Ernő Piața Mihai Viteazul 7. (4525)

ELADÓ szép kertes 3 szobás komfortos villa. Ugyanott szalongoarmatura. Str. Gri-gorescu 114. (4527)

ELADÓ 3 ágy sodronnyal, ebédlő asztal és székek. Str. Sincal 19. (4532)

INGATLAN

ELADÓ házak a Strada Romulus utcában kifogástalan állapotban lévő sarokház eladó 420.000 lejtől, több lakással és 3 üzlethelyiséggel, havi jövedelem 6000 lej. — Az Astoria háta megett eladó szépfekvésű napos helyen 1 szobás, konyhas ház 150.000 lejtől, azonnal beköltözhető. — Eladó egy központi fekvésű 3 szobás teljes komforttal bíró ház 500 ezer lejtől és Regala ucca legszebb helyén nagy ház hely 170.000 lejtől, hol 100.000 lej bankadósság átvethető. Ért.: Cal. Regele Carol II. No. 13. alatt I. emelet 2. ajtó. d. u. 4—6-ig. (2718)

HÁZ Grigorescu-negyedben 140.000 lejtől eladó, bankadósság átvethető. Str. Fântânelel végében, Str. Protopodoa 2. (4469)

ELADÓ házhelyek. Érdeklődni Banca de Credit Comercial Somogyinál, Piața Unirii 20. (4472)

HÁZASTELKET vennék sürgősen, hol villany, víz van bevezetve. Cim a kiadóban. (4434)

KISEBB házat keresek megvételre központban, vagy környéken. Ajánlatokat „Központi” jelíggel kiadóba kérem. (4496)

INGATLAN vennék Kolozsvárt kb. 100 ezer lej értékben. Címeket a kiadóba kérem „Ingatlan” jelíggel. (4306)

SAROKPARCELLA eladó Donat-ut 110. sz. sz. Erd.: P. C. Voda 10. Nagy 9—1-ig. (4502)

KERTES házamat elcserélném. Str. Hasdeu 28. (4440)

ÁLLAST KERES

BIZALMI állást vállalt komoly nő garancia pénz mellett. Ajánlatokat „október” jelíggel a kiadóba kérek. (4373)

NYUGDIJAS tisztviselő, gyermektelen, házgondnokságot vállalna belvárosban 1 szoba, konyhas lakásért. Cim a kiadóban. (4448)

FIATAL uriaszony házvezetőnőnek elmenne magányos urhoz vidékre is. Címeket a kiadóba „Rendszerető” jelíggel. (4452)

HÁZMESTERI állást keresek víz, villany szerelő mester, vagy épület karbantartását vállalom intézetnél is, többéves intézet praxissal. Címeket „Kis család” jelíggel. (4476)

HADMENTES, 22 éves, hadirokkant fia, 4 gimnáziummal és 1 éves kereskedelmi tanfolyammal, irodai gyakorlat, román, magyar nyelvtudással állást keres. Cim: Reg. Ferdinand 114. Apart 2. (4248)

FŐGÉPÉSZ állást keres Diesel és gőzturbina mellé 20 évi nagy üzemi gyakorlat tal. Albert K. București V., Str. Mitrop. Doroftei 38. (V4442)

ÁLLAST KAPHAT

FELSŐRÉS vagy hasonló munkát keres idősebb munkás. Str. Romulus 26. (4421)

KEMÉNYSEPRŐ segédek azonnal felvesz Vanca Vasile, Bistrița, Str. Vasile Alexandri 5. (2717)

KERESEK garanciával rendelkező alkivizitort, magas jutalékkal, kinek széleskörű ismeretése van a városban. Krausz Victor fatereskedő, Cluj, Str. Chintăului 1. (4466)

FŐZÉSHEZ értő bejárónő kerestetik. C. Decebal 3-a. Bodega. (4515)

FÜSZERÜZLET keres fiatal kiszolgáló leányt. Str. Marinescu 42. (4491)

CIPÉSZSEGEDET állandó új munkára felveszek. Str. Paris 76. (4509)

TANULÓT felvesz vízvezeték szerelő. Szántó, Str. Corches 12. (4485)

JÓ családból való fiú vagy leány tanulónak fizetéssel felvétetik. Baráth, Cal. Reg. Ferdinand 127. (4519)

ÜGYES kifizetőleány felvétetik. Str. Bra-vilior 9. (4520)

KÜLTÖZÉS

ELFOGADUNK egy, vagy két családtag életgondozását és ellátását, belváros vagy közel, adóssággal terhelt ház ellenében. Levelet kérek a kiadóba „Az őszinte hit” jelíggel. (4362)

PRIMA tűzifa olcsón megrendelhető Primaria trafikban. (4390)

PÉNZES társat keresek nagyobb mennyiségű fa megvételéhez, tőke és jövedelem biztosítva. „Komoly fatereskedő” jelíggel. (4473)

2000 lej gyorskölcsönt keres orvostan-hallgató. Címeket „Orvostanhallgató” jelíggel a kiadóba. (4510)

TÁRSULNÉK, átvennék, vagy bérelnék bevezetett lakatosműhelyt, vagy más kisebb üzemet. Cim a kiadóban. (4420)

POLOSKÁT, molyt, svábbogarat, egeret, patkányt, stb. garanciával irt teljes szagtalanítással „Polynea” laboratórium Paragáz-osztálya, Str. Cons. National 3. (Főpostánál) Telefon 34-75. (4514)

FRANCIA, román fordítást, levelezést és a legújabb módszerekkel (Berlitz, Duden, Schidloff) magánórát, beszélgetést és vizsgára való előkészítést vállal pedagógiai gyakorlattal rendelkező diplomás tanár. Cim a kiadóban. (T1775)

ÉRTÉKES ingatlanra kisebb kölcsönt keresek sürgősen. Sikeres közvetítést díjazok. Dara örlőgép, kukorica morzsoló olcsón eladó. Str. Dumăreai 8. Mosni. (4529)

OKTATÁS

OLCSÓN adok zongoraórákat kezdőknek és haladóknak. Diplomás zenetanár, akadémiai végzettség dr. Somogyiné, Cal. Reg. Ferdinand 77. földszint, jobbra. Ugyanott 3 szobás, összkomfortos lakás kiadó november 1-ére. (4243)

ÉRETTSÉGIZETT fiatalember vállalja gimnáziumi tanulók magánoktatását. Címeket a kiadóba kérek „Gimnázium” jelíggel. (4294)

SZABÁSZATI kurzus kezdődik Löwy szalonban. Str. Bob 13. I. (4505)

ANGOL NYELVTANÍTÁS könnyed módszerrel. Cim Királynál, P. Unirii 15. (4477)

FRANCIA nyelvet modern módszerrel tanít, akadémistákat, középiskolásokat felelősséggel előkészít Párisban tanult nyelvtanár. Str. Dacia 4., I. 7. (Urania-mozgó sarkán). (4440)

NÉMET nyelvet határozott sikerrel, akadémiai és egyetemi anyagot is tanít. Szept. 15-től csoportos tanításra előjegyzéseket felvesz. Székelyné, Str. I. Maniu 4., II. em. ajtó 3. (8454)

KÖNYVTÁRSI TANTOLYAM Falk Dezső-nál. Cal. Regele Ferdinand No. 34. (8456)

KIADÓ LAKÁS

BUTOROZOTT szoba elő és fürdőszobával kiadó. Str. Petru Maior 6. II. em. (4412)

MODERN villában 2 szoba, konyha 750 lejtől kiadó. Str. Alverna 23. (4404)

MODERN 3 és 4 szobás, összkomfortos és egy garzonlakás november 1-re, esetleg előbb is kiadó. Ért.: Str. I. G. Duca 3. Házfelügyelőnél. (4018)

MODERN 1 szoba, konyha, elő- és fürdőszoba kiadó. Str. Catedraliei 11. (4256)

SZOBÁ, előszoba, fürdőszoba garzonnak vagy párnak kiadó. Str. Corches 4. (4282)

HÁROM szobás, komfortos lakás november 1-re kiadó. Cal. Moșilor 54. (2685)

KIADÓ november 1-ére 2 szép szoba, fürdőszoba, veranda, amely konyhának is használható. Str. Andrei Muresan 25. sz. Garzon lakásnak kitűnő. (4438)

SZÉP nagy uccai parkettes szoba, külön bejárattal fürdőszoba használatlaltal üresen kiadó. Megtekinthető 1 és 3 között. Str. Măcelarilor 8. I. em. Váradi (Vágóhidtér). (4446)

BUTOROZOTT szoba 1—2 személyre kiadó. Str. Artelor 16. (Kövespad.) (4284)

SZOBÁ, konyha, speiz és egy szoba kertes házban kiadó. Str. Uzina Electrică 13. Sporttelep mellett. (4359)

KIADÓ 3 üzlethelyiség, 3 szoba, konyha, speiz, fürdő, pincék, külön telken. Ugyanott egy régi ház eladó. Str. Miron Costin 22. Erd.: Str. Horea 45-a. (4395)

BUTOROZOTT szoba azonnal kiadó. Str. Axente Sever 3. (4290)

KIADÓ 4 szobás, összkomfortos lakás november 1-re. Str. Cantemir 17. (4333)

NAGY alkovos szoba modern összes komforttal kiadó. Str. Ilie Măcelar 20. (4429)

ÜZLETHELYISÉG nagy kirakattal minden szakmának alkalmas, azonnal kiadó. Str. Regina Maria 43. (4454)

KIADÓ azonnaltal két szoba, konyha összkomfortos új lakás. Cim: Str. Pietroasă 14-a. (4468)

600 LEJÉRT 2 szoba, konyha kiadó. Str. Baci 52. Fűtőház felé. (4485)

BELVÁROSBAN két egymásba nyíló elegáns berendezett, külön előszobás uccai lakás, esetleg konyha használatlaltal kiadó. Cim a kiadóban. (4483)

KIADÓ szép uccai szoba előkertet, mellékhelyiségekkel. Str. Take Ionescu 51. sz. (4436)

KIADÓ napos oldalon száraz szoba, konyha, szuterén Cal. Traian 49. (4492)

AZONNAL kiadó 2 szoba irodának. Str. Reg. Maria 5. (2736)

KERTES házban 2 szoba, konyha, fürdőszoba kiadó. Budai Deleanu 17. Megtekinthető délután 3—6-ig. (4495)

MAGÁNYOS urinőnél, urinő, vagy urileány teljes ellátást és lakást kaphat. Cim a kiadóban. (4462)

KÜLÖN telken szoba, konyha, speiz, pince, veranda vízzel, villannyal kiadó. Str. Maramures 16. (4508)

UCCAI butorozott szép szoba, fürdőszoba használatlaltal kiadó. Str. Cosbuc 3. (4516)

KÜLÖNBEJÁRATU uccai szoba üresen, fürdőszoba használatlaltal, vagy teljes ellátással kiadó. Str. Dima 1. I. 2. (4504)

CSENDÉS lakótársat keresek szép tisztaságban. Str. Ep. Ivan 40. (4364)

ISKOLÁS leányokat, vagy egyetemistákat felveszek teljes ellátásba. Zongora, fürdőszoba. Str. Dima 1. I. 2. (4503)

KÜLÖNBEJÁRATU elegánsan butorozott szoba fürdőszobával kiadó. Str. Bob 13. (4518)

TISZTA, napfényes szoba, konyha, speiz, pince kiadó. Str. Subdeal 12. Ugyanott kicsi szoba konyha 400 lei. (4521)

KIADÓ azonnaltal 1 szoba, konyha, minden komforttal és 1 garzon minden komforttal. (4523)

ÜZLET, szoba, konyha, speiz kiadó. Október vagy november 1-ére. Str. Paris 62. (4522)

KÉT szobás és fürdőszobás garzonier kiadó november 1-re. Cim a kiadóban. (4524)

BUTOROZOTT szoba a belvárosban komoly urinőnek kiadó. Érdeklődni Str. Văii 4. 2—4 óra között. (4526)

UCCAI nagy parkettes kapualatti külön bejárattal szoba kiadó. Str. Brătianu 47. (4528)

KÜLÖNBEJÁRATU szép butorozott szoba központban kiadó. Str. Sincal 19. (4531)

KIADÓ közvetlen belvárosban 3 szoba és mellékhelyiségek irodának is alkalmas, ugyanott jókarban levő butorok és varrógép eladó. Cim a kiadóban. (4533)

LAKÁST KERES

KERESEK 3 szobás komfortos lakást Grigorescu 60. számig, vagy a Fântânelel esetleg Ion Ghicában november 1-ére, vagy azonnaltal. Értekezni Str. Tebei 17., apartament 2. (4297)

KÜLÖN telken 1—2 szobás lakást keresek mellékhelyiségekkel azonnaltal. Ajánlatot „Külön telek” jelíggel a kiadóba. (4422)

SÉTATÉR közelében 2—3 szobás kertes lakást keresek novemberre. Cim a kiadóban. (4480)

Igy született meg Anglia legjobb szakácskönyve

(LONDON) Nemrégien ünnepelték Angliában a legkiválóbb angol szakácskönyv szerzője, Mrs. Beeton születésének 140. évfordulóját. Mrs. Beeton szakácskönyvét az angol háztartási iskolákban mind a mai napig használják, úgy, hogy minden tülzás nélkül mondhatjuk, hogy Mrs. Beeton szelleme ott lebeg minden angol háztartásban. A lapok ebből az alkalomból felelevenítik azt az érdekes történetet, hogyan lett Mrs. Beeton — leánykori nevén Elisa Acton — a legkiválóbb szakácskönyv szerzője. A fiatal Elisa Acton költői babérokról ábrándozott. 1850. körül számos verseskötetet jelentetett meg saját kiadásában. Minthogy azonban ez igen költséges dolog volt, a londoni Longman kiadóvállalathoz fordult azzal a kérdéssel, hajlandók volnának-e Longmanék legközelebbi verseskötét kiadni. A kiadóvállalat nem nagyon lelkesedett ezért a gondolatért. — A költséget nem üzlet — válaszolta Elisa Actonnak a kiadó, — ha valami mást írna, például szakácskönyvet, azt nagyon szívesen kiadnók. — Azt tanácsolja tehát nekem, hogy szakácskönyvet írjak? — kérdezte a kiadótól a fiatal költő. — Természetesen, de csak ha valami jót tud írni. — Elisa Acton egyik perceről a másikkra feladta költői ábrándjait, lezárta a pegozsúról és a háztartást kezdte tanulmányozni. Közben férjhez is ment és a ház barátait kíséreltékpen saját receptjei kipróbálására használta fel. Az eredmény Mrs. Beeton szakácskönyve lett, amelyet a brit birodalomban mindeztideig nem multak felül.